

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5

Uradništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Službeni razglas izida volitev v narodno skupščino

Dobile so: Jevtičeva lista 1,746.982, Mačkova 1,076.345,
Maksimovičeva 33.549 in Ljotičeva 24.088 glasov

Glavni volilni odbor v Beogradu je 22. maja končal seštevanje glasov, ki so jih dobile vse državne liste pri volitvah v narodno skupščino

dne 5. maja.

Ugotovljeno je, da so posamezne državne liste dobile po banovinah tole število glasov:

	Jevtič	Maček	Ljotič	Maksimovič	odstotki
beograjsko upravno področje	31.957	9.733	387	1.486	57.89
dravska banovina	125.180	22.220	2.530	47	46.96
savska banovina	173.496	440.383	2.351	795	79.18
vrbska banovina	119.429	97.543	128	1.891	80.24
primorska banovina	68.380	133.308	1.048	366	77.12
drinska banovina	215.177	106	1.482	3.640	79.70
zetska banovina	154.701	35.738	792	4.255	79.70
dinavska banovina	348.079	132.119	13.597	9.579	71.66
moravska banovina	255.075	54.652	805	8.194	78.38
vardarska banovina	255.528	44.092	968	3.303	70.51

Skupaj je glasovalo za listo, katere nosilec je bil predsednik vlade in minister za zunanje zadeve g. Bogoljub Jevtič, 1,746.982, za listo, katere nosilec je bil g. dr. Vladimir Maček, 1,076.345, za listo, katere nosilec je bil g. Dimitrije Ljotič, 24.088 in za listo, katere nosilec je bil g. Božidar Maksimovič, 33.549 volilcev.

Za vse liste skupaj je glasovalo 2,880.964 volilcev. Od tega števila je glasovalo za listo gosp. Jevtiča 60,64 odstotka, za listo g. Mačka 37,36 odstotka, za listo g. Ljotiča 0,84 odstotka, za listo g. Maksimoviča 1,16 odstotka.

V vsej državi je bilo skupaj vpisanih 3,908.313 volilcev. Od teh je glasovalo 2,880.964 ali 73,72 odstotka.

Poslanci, izvoljeni v dravski banovini

Poslanci v dravski banovini so: za srez Maribor levi breg Ivan Janžekovič, župan v Koškah, dr. Ivan Jančič, državni tožilec v pokoju v Mariboru; za Mursko Soboto Josip Benko, veleposestnik in industrijec v Murski Soboti; za Ptuj Nikola Brenčič, gostilničar v Ptuj; za Lendavo dr. Franc Klar, zdravnik v Lendavi; za Maribor desni breg Fran Gornjak, ekonom v Slovenski Bistrici; za Konjice Karel Gajšek, javni notar v Konjicah; za Dravograd Karel Dobršek, šolski upravitelj na Prevaljah; za Celje Ivan Prekoršek, upravitelj javne bolnišnice v Celju; za Šmarje pri Jelšah Rudolf Dobovišek, odvetnik v Celju (z Mačkove liste); za Ljutomer Avgust Lukačič, šef postaje v Mariboru; za Laško Rudolf Pleskovič, učitelj v Trbovljah; za Slovenjgradec doktor Anton Novačan, konzul v Celovcu; za Brežice dr. Andrej Veble, odvetnik v Mariboru; za Gornji grad Rudolf Pevec, trgovec v Or-

možu (z Mačkove liste); za mesto Ljubljano Ivan Mohorič, bivši minister v Ljubljani, in doktor Riko Fux, višji magistratni svetnik v Ljubljani; za Ljubljano okoličar dr. Drago Marušič, minister za socialno politiko in narodno zdravje, in Stanko Hočevar, lekarnar in župan na Vrhniki; za Logatec dr. Drago Marušič, minister za socialno politiko in narodno zdravje; za Radovljico Ivan Mohorič, bivši minister v Ljubljani; za Litijo Milan Mravlje, geometer in bivši narodni poslanec v Ljubljani; za Krško inž. Fran Zupančič v Ljubljani; za Kamnik Anton Kersnik, posestnik na Brdu; za Kočevje dr. Ivan Lovrenčič, odvetnik v Ljubljani; za Novo mesto dr. Josip Režek, odvetnik v Novem mestu; za Kranj dr. Fran Šemrov, industrijec v Kranju; za Črnomelj dr. Jure Koce, pomožni tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani; za Metliko Dako Makar, hotelir in posestnik v Metliki.

Novi poslanci po stanovih

Zanimivi so podatki o novoizvoljenih poslancih po stanovih. Medtem ko je imelo slovensko zastopništvo v prejšnji narodni skupščini bolj kmečko-obrtniški značaj, ima takrat bolj meščanskega. V bivši skupščini je bilo devet poslancev iz naših mest, zdaj pa jih je 18; od tega jih odpade na Ljubljano devet, na Maribor in Celje po trije, na Ptuj, Novo mesto in Kranj pa po eden.

Še bolj se ta preokret na meščansko stran vidi iz poklica novih poslancev. Izrazitega kmeta

med njimi ni; med podeželske kmečke posestnike pa moremo vendarle šteti dva, in sicer poslanca Janžekoviča (Maribor levi breg) in graščaka Kersnika (Kamnik). V bivši skupščini sta bila izrazita kmeta Urek (Brežice) in Klinc (Novo mesto), podeželski kmečki posestniki in strokovnjaki pa Pucelj (Kočevje), Petovar (Ptuj), Koman (Št. Vid nad Ljubljano) in veleposestnik inž. Pahernik (Prevalje). Tudi obrtnika med novimi poslanci ni, a v stari skupščini je bil poslanec Hajdinjak kovač iz Beltincev. Število po-

deželskih gostilničarjev je tudi padlo; v bivši narodni skupščini jih je bilo pet, a v novi so trije. Najmočneje je zdaj zastopan stan pravnikov. Medtem ko med bivšimi poslanci ni bilo niti enega odvetnika, je zdaj 13 pravnikov, od teh šest advokatov in en notar. Tudi zastopništvo uradništva ima nekoliko drugačen značaj; v bivši skupščini so bili trije javni nameščenci (med njimi dva profesorja in en upravni uradnik) in pet zasebnih nastavljenec, med njimi trije novinarji, a med novimi poslanci je devet upravnih uradnikov (med njimi dva učitelja) in trije zasebni nameščenci. Profesorjev zdaj ni, njihovi dve mesti sta dobila učitelja. Tudi novinarjev nimamo Slovenci zdaj v skupščini. Industrija sta bila med dosedanjimi poslanci dva, med novimi so trije. Trgovca v bivši skupščini ni bilo. Trgovske in obrtniške koristi je predvsem zastopal glavni tajnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo poslanec Mohorič. Zdaj sta v skupščini dva uradnika zbornice: poleg poslanca Mohoriča še dr. Koce. Duhovnik je bil v bivši narodni skupščini eden, zdaj ni nobenega.

Tudi v drugih banovinah je opaziti močnejše rveljavljenje tako zvanega meščanstva. Tako je v savski banovini izvoljenih med 75 poslanci obeli list samo 17 kmetov, medtem ko je 19 odvetnikov, 13 uradnikov, pet novinarjev in tako naprej. Podobno velja za ostale banovine.

Kolikor se je moglo doslej ugotoviti, je med vsemi poslanci v državi odvetnikov in javnih notarjev 82, kmetovalcev 51, trgovcev in obrtnikov 43, upokojencev 35, zdravnikov 14, svečnikov 17, zasebnih uradnikov 16, inženjerjev 15, učiteljev 12, novinarjev 11, profesorjev 12, industrijcev osem, ostali pripadajo drugim stanovom.

Zbor slovenskih sadjarjev in vrtnarjev

V soboto je bilo v kmetijski šoli v Št. Juriju pri Celju zborovanje drevesničarskega odseka Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani. Obravnavane so bile najbolj pereče zadeve drevesničarjev, zlasti načrt zakona o pospeševanju sadjarstva in vinogradništva.

V nedeljo se je zbralo v hotelu «Evropa» v Celju okrog 200 odposlancev in članov iz dravske banovine k skupščini Sadjarskega in vrtnarskega društva. Predsednik višji nadzornik v p. g. Martin Humek je otvoril zbor in po počastitvi spomina velikega kralja Ujedinitelja v svojem poročilu navedel, da naše sadjarstvo kljub oviram napreduje. Društvo ima letos nad 500 članov več kakor lani, število podružnic pa je naraslo za 22. Največ zaslug za širjenje sadjarstva in vrtnarstva imajo posamezniki v občinah in naše vrlo učiteljstvo. Sadjarstvo je treba pospeševati s poenotenjem sadnih sort, zatiranjem sadnih škodljivcev in precepljevanjem sadnega drevja. Društvo bo odločno nadaljevalo boj z divjim zajcem in njegovimi zagovorniki. Uspeh sadjarstva je odvisen od sadne trgovine. V važnih središčih je treba ustanoviti sadna zbi-

rališča in sadna skladišča. Lani je bilo v dravski banovini zgrajenih odnosno obnovljenih nad 100 sadnih sušilnic. Vprašanju sadne uporabe je treba posvetiti več pozornosti. V vrtnarski panogi bo društvo pospeševalo zlasti pridelovanje zelenjadi in gojitev cvetlic.

V imenu Celja je župan g. dr. Goričan pozdravil zborovanje. Zastopnik banske uprave načelnik g. inž. Zidanšek je sporočil pozdrave banske uprave. Omenil je, da je javna uprava lani posvetila veliko pozornost širjenju debeloplodnega tenkolupinastega oreha in debeloplodnega kostanja. Nastalo je tudi mnogo novih obcestnih drevesnih nasadov. Banska uprava je oddajala krajem, prizadetim od neurij, sadna drevesca po znižanih cenah. V prihodnjem letu namerava osredotočiti pospeševanje sadjarstva na nekatere okoliše, zlasti na zdravilišča in kopaljšča. Svariti je treba pred pregostim sajenjem sadnega drevja.

Poročilo tajnika, banovinskega šolskega nadzornika g. Škulja, poudarja, da je bilo preteklo leto zaključeno kljub vsem težkočam z 8105 člani, kar znači napredek za 525 članov. Bilo je 220 podružnic s 6612 člani, pritislo je 28 novih krepkih vej s 719 člani. Nadalje poročilo izčrpno obravnava stanje društvenega glasila, predavanja in tečaje, sadne ogleda in razstave, še zlasti izčrpno lovski zakon, sadno trgovino in delo drevesničarskega in vrtnarskega odseka. Na koncu je naglasil tajnik, da je v krepkem društvu bodočnost sadjarstva. Kdor vztraja, zmaga.

Iz poročila blagajnika g. Verbiča je razvidno, da znaša čisto premoženje društva 42.243 Din.

G. Kovačič iz Št. Petra pri Mariboru je naglasil potrebo, da bi banska uprava in sreski kmetijski odbori naklonili primerno podporo društvenemu glasilu «Sadjarju in vrtnarju».

Pregledovalec računov g. Gaber iz Ljubljane je izrekel glavnemu odboru in blagajniku zahvalo. Za pregledovalca računov sta bila spet izvoljena gg. Gaber in Drenik.

Sledili so predlogi glavnega odbora. Sprejeta je bila resolucija, ki pozdravlja osnutek zakona o pospeševanju vinogradništva in sadjarstva, vendar pa naj se osnutek da v pregled glavnemu odboru. Sprejet je bil tudi predlog predsednika drevesničarskega odseka g. Kovačiča iz Št. Petra pri Mariboru, naj se zahteva od novih narodnih

poslancev, da se zavzamejo za ublaženje lovskega zakona glede divjega zajca. Profesor g. Verbič je predlagal, naj se škoda po divjem zajcu objavljajo v dnevnem časopisu. Društvo bo prosilo kraljevsko namestništvo za posredovanje pri vladi, da vzame težnje sadjarjev in vrtnarjev glede lovskega zakona in zatiranja divjega zajca v pretres. Na predlog g. Burnika z Blagovne pri Celju je bilo sklenjeno, da se izreče nezaupnica banskim svetnikom, ki so doma na kmetih in so glasovali za banovinsko uredbo o lovu. Sklenjeno je bilo tudi, prositi bansko upravo, da postavi prvo vzorno sadno skladišče.

Nadalje je bila sprejeta dolga vrsta predlogov podružnic glede sadne trgovine, drevesnic, obrambe sadovnjakov, sredstev za zatiranje sadnih škodljivcev, podpor podružnicam, nagrad za povzdigo sadjarstva, pouka in predavanj, polovične vozne cene za društvene člane pri poučnih izletih, blagovnega odseka Sadjarskega in vrtnarskega društva, omejitve števila neposrednih članov, članarine, tiska in drugih zadev.

Za zastopnika sadjarjev pri pogajanjih o sadni trgovini s tujino je bil izvoljen g. dr. Kovačič iz Košakov pri Mariboru. G. Stajnk o iz Ljutomer je predlagal, naj se podlasice zaščitijo, gospod Erjavec iz Kostivnice, da se prepove krošnjarstvo s sadnimi rastlinami, g. Irman iz Šmartnega ob Paki, da se pravi kostanj zaščiti, g. Goričan iz Višnje vasi, da se namestu divjega kostanja pospešuje drugo drevje. Daljši razgovor se je razvil o uspehih in neuspehih širjenja debeloplodnega kostanja maronija. Prihodnji občni zbor društva bo drugo leto v Ljubljani.

Pojasnilo posestnikom kmetijskih strojev

Po zakonu o zavarovanju delavcev so vezani zavarovanju proti nezgodam vsi delavci, ki delajo pri kmetijskih strojih, ki jih gonijo veter, voda, para, plin, elektrika in živina. Zavarovanje je prisilno in se razteza na ves čas, ko delavci opravljajo delo pri takih strojih.

Lastniki so dolžni prijaviti okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev vse stroje, plačati zakonito določene predpisane prispevke in prijaviti vsako nezgodo.

Kadar izpolnijo vse to, so po zakonu storili svojo dolžnost. Ni jim treba sklepati s p o n e -

srečenci nobenih poravnav ali dajati posebnih odškodnin. Prav tako je brez pomena tudi vsako sodno uveljavljanje pravic ponesrečencev, ker mora sodišče take zahteve zavrniti, seveda ako lastnik stroja nezgode ni namenoma povzročil.

Ponesrečenci prejmejo na podlagi uradno dognane obratne nezgode in zdravniško ocenjene nesposobnosti za delo tisto nezgodno rento, ki jim pripada po zakonu o zavarovanju delavcev. Potrebno je samo, da je nezgoda pravočasno prijavljena okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev.

To pojasnujemo vsem kmečkim posestnikom, lastnikom kmetijskih strojev in njihovim delavcem, da si ne bodo s tožbami povzročali nepotrebnih stroškov pri sodiščih in pravnih zastopnikih ter da ne bodo sklepali poravnav, ki gredo pogosto celo v zneske, ki so preko gospodarske zmožnosti kmečke hiše.

Politični pregled

Svet Društva narodov v Ženevi je v soboto 25. maja na javni seji

razpravljala o pritožbi jugoslovenske vlade proti Madžarski

zaradi zločina v Marseillesu, ko je naš veliki kralj Uedinitelj padel kot žrtev brezvestnega zločinca. Dolgotrajna pogajanja so bila na seji končana na način, ki daje polno zadoščenje jugoslovenskemu narodu in jugoslovenski vladi. Madžarski odposlanec g. Velicz je dal v svoji izjavi svečano obljubo, da bo Madžarska storila vse, da onemogoči na svojem ozemlju vsako strahovalsko početje, naperjeno proti naši državi.

Po veselih ameriških in francoskih listov zahteva Italija pokroviteljstvo nad Abesinijo

na način, kakor ga imata Francija nad Marokom in Anglija nad Egiptom. Obenem pa pišejo listi, da je ta vest čudna, ker se je vendar na seji sveta Društva narodov v Ženevi spraval z dnevnega reda italijansko-abesinski spor in se je zaenkrat odstranila nevarnost vojnih zapletkov med Abesinijo in Italijo.

Po volitvah v državni zbor so se v nedeljo vršile

v Češkoslovaški volitve v deželne zборе.

Češkoslovaške stranke so v splošnem obdržale svoje položaje, medtem ko je Henleinova stranka

peščica, osvojili zemljo naših prednikov, ko nimamo niti pravega orožja. In kaj bomo od tega imeli? Sreče gotovo ne. Ne podajajte se v take pustolovščine, ki bodo za vas usodne. Rajši zaupajte meni in ne bo vam žal. Mirno bomo živeli v našem rajju.»

Kraljev odgovor so prebivalci mirno poslušali. Niti eden ni vzkliknil, niti eden ga ni odbraval.

Kopt se je zmagoslavno smehljaj.

Potem je faraon počasi vstal. Naročil je pisarjem, naj sporoče ljudstvu, da se zdaj lahko odloči. Tisti, ki hočejo ostati staremu kralju zvesti, naj se približajo ploščadi, oni pa, ki žele, da bi jim vladal Uasif el Hajat, naj ostanejo tam, kjer so zdaj.

Kopt je pričakoval, da se bo le malo ljudi odločilo za starega kralja, in njegovi tovariši tudi.

Toda kako so se motili!

Iznenada se je zazdelo, kakor bi bil veter potegnil čez pšenično polje. Vrste so se zganile in velika večina prebivalcev se je približala ploščadi.

Samo podložniki iz Skobčevega rodu, ki je imel kralju nenaklonjene voditelje, se je odločil za novega vladarja. Od ostalih prebivalcev so se mu pridružili le redki posamezniki.

Uasif el Hajat je prebledel. Takega hudega poraza ni pričakoval.

Kralj Meri pa je ljubeče pogledal svoje zveste,

35 FARAONOV DEDIČ

Uasif el Hajat je bil ves zmeden. Narekoval je take neumnosti, da se je moral Hudaes nekajkrat zasmejati. V svojem govoru je obljubljal same nemogoče stvari. Da si bo osvojil ves Egipt in ga spet vrnil pod krono faraonov ter tako obnovil nekdanji sijaj egiptске države.

Komaj je Hudaes govor napisal, že so se odprla vrata in v sobo je stopil veliki duhoven. S seboj je imel več pisarjev, ki jim je naročil, naj govor razmnože, da ga bodo potem prebrali prebivalstvu.

Veliki duhoven je potem odvedel naše znanca na ploščad pred dvorcem. Tam so bili zbrani vsi svetovalci s kraljem vred. Vendar pa je bilo ta dan vse drugače kakor na drugih posvetih. Kralj ni sedel na prestolu in ni bil oblečen v vladarska oblačila. Izbral si je prostor med svojimi svetovalci, na prestolu pa so ležali samo vladarski znaki: oglavnica, meč in zavita palica.

Na trgu je bilo vse črno ljudi. Zbrani so bili po okrajih, in kakor je Hudaes na oko presodil, je bilo med njimi kakšnih štiri tisoč ljudi, ki bi bili sposobni za boj. In s temi ljudmi, ki bi jih pognalo v beg tucat arabskih pušk, si je mislil osvojiti Uasif el Hajat pol sveta.

Moral se je zasmejati, čeprav je bil njegov nasmešek žalosten.

Hitropisci so Koptov govor že razmnožili in ga začeli brati prebivalcem.

Sodnik je pričakoval, da se bo ljudstvo Koptovemu govoru smejalo, toda presenečen je ugotovil, da se je zmotil. Začeli so se prvi navdušeni klicati in čedalje več jih je bilo.

«Ti otroci utegnejo napraviti res še kakšno neumnost», je šepnil Hudaesu. «Poseči bomo morali vmes.»

«Počakaj še malo», je odvrnil mirno starinoslovec.

Kopt je ponosno gledal po množici. Izprva je bil v skrbeh, kako se bo vse izteklo, zdaj pa, ko je slišal to navdušeno klicanje, je bil prepričan, da bo zmagal.

Kralj Meri pa je z otožnim usmevom gledal svoje ljudi. Oni, ki so v njem videli skoraj boga, so se začeli obračati od njega...

Ko je bil Koptov govor že prebran, je vstal še on in začel narekovati svoj odgovor. Glasil se je nekako takole:

«Dragi moji podložniki! Slišali ste, kaj vam obeta moj tekmeč. Mnogo je, toda — ali ste pomislili, ali je vse to mogoče izvršiti. Tri tisočletja smo imeli mir v tej oazi, odrezani od sveta. Srečni smo bili in nič ni kalilo našega miru. Kako si bomo mi, ko nas je komaj

nemških nacionalistov spet napredovala na račun drugih nemških strank.

Iz Washingtona poročajo, da je ameriško vrhovno sodišče

razveljavilo ukrepe predsednika Roosevelta za ozdravljenje ameriškega gospodarstva.

Ore za dve razsodbi. S prvo je vrhovno sodišče razglasilo za neveljaven zakon, s katerim se je dovoljevalo odlaganje plačil kmečkih hipotek. Druga razsodba se nanaša na ukrepe glede industrije. Obe razsodbi pomenita za Roosevelta in njegovo politiko enega izmed najhujših porazov.

Na seji francoskega ministrskega sveta v torek je govoril finančni minister Germain Martin o resnem gospodarskem položaju Francije.

Zato tudi francoski frank kaže znake stiske. Vlada pa se je odločila, da bo branila francoski frank in da ne bo dopustila oslabljenja domače valute.

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ptujskem sejnu so se trgovali za kilogram žive teže: voli po 2 do 4 Din, krave po 1.50 do 3.75 Din, biki po 2.50 do 4 Din, junci po 2.50 do 3 Din, telice po 2.50 do 4 Din, teleta po 4 do 5 Din. Konji so se prodajali po kakovosti od 540 do 3000 Din. žrebeta pa po 520 do 700 Din.

SVINJE. Na mariborskem sejnu so bile nastopne cene: prascem, 5 do 6 tednov starim, 50 do 60 Din, 7 do 9 tednov starim 70 do 90 Din, 3 do 4 mesece 120 do 150 Din, 5 do 7 mesecev 180 do 230 Din, 8 do 10 mesecev 250 do 300 Din, eno leto starim 320 do 360 Din, en kilogram žive teže 4 do 5 Din, mrtve teže 7 do 9 Din.

ZELENJAVA. Na mariborskem trgu so prodajali pretekli teden: krompirčke (letošnje) po 6 do 9 Din, grah v stročju po 8 do 10 Din, kisl zelje po 3 Din, tujo solato po 10 do 12 Din, beluše po 14 Din, cvetačo po 2 do 5 Din za kilogram.

Sejmi

2. junija: Motnik;

3. junija: Murska Sobota (samo za živino, Ormož, Rajhenburg, Stična, Velenje, Vinica;

4. junija: Slovenska Bistrica, Križevci v Prekmurju, Rakičan;

5. junija: Veliki Cirknik, Žerovnica;

6. junija: Breg pri Ptuj, Turnišče, Velike Lašče, Vesela gora;

7. junija: Kapela pri Brežicah, Loški potok;

8. junija: Stara Sveta gora.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (z vsčeto premijo 28.50 %):

1 nizozemski goldinar za 29.70 do 29.85 Di;

1 nemško marko za 17.56 do 17.70 Din;

1 angleški funt šterling za 216.85 do 218.91 Din;

1 ameriški dolar za 43.64 do 44 Din;

100 francoskih frankov za 289.56 do 291 Din;

100 češkoslovaških kron za 182.85 do 183.96 Din;

100 italijanskih lir za 360.99 do 364.07 Din.

Avstrijski šiling se je trgoval v zasebnem kringu po 9.10 do 9.20 Din. Vojna škoda je bila po 372 Din, investicijsko posojilo pa po 80 do 82 Din.

Kratke vesti

— **Zavod za preučevanje cen kmetijskim pridelkom.** Odbor za preučevanje načina dviga cen kmetijskim pridelkom pri kmetijskem ministru je razpravljal pretekli teden o osnovanju zavoda za preučevanje cen. Načrt za ta zavod je predložil dr. Aleksander Jovanović, vseučiliški profesor. Po tem načrtu bi bila svrha zavoda, da stalno zasleduje gibanje cen kmetijskim pridelkom, zbira vse podatke o kmetijstvu in tako ugotavlja dobičkonosnost posameznih kmetijskih panog.

— **Občni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino in vinarski shod** bošta, kakor smo že zadnjič poročali, v soboto 1. in v nedeljo 2. junija v Ormožu v telovadnici meščanske šole. Začetek v soboto ob 17. uri s sejo glavnega odbora in podružničnih odposlancev.

— **Izvoz naših jabolk.** Kakor poročajo iz Beograda, so nemški odločilni činitelji v načelu za to, da Jugoslaviji tudi letos priznajo uvozne kontingente. Mišljenja so pa, da je zdaj še prezgodaj, pečati se z vprašanjem količine, ker je ta odvisna v prvi vrsti od nove sadne letine v Nemčiji sami. V Berlinu mislijo, da bi bilo pametno reševanje takega vprašanja šele ob koncu junija ali v začetku julija, ker bodo tedaj imeli v rokah že podatke o domačem pridelku. Če bo letina v

Nemčiji slaba, bo na ta način naša država dosegla več kontingentov brez omejitve na posamezne mesece. Urediti se mora pri tem tudi vprašanje, ali se bo sadje izvažalo pakirano ali razsuto.

— **XV. ljubljanski velesejem**, ki bo od 1. do 11. junija, bo obilno založen z izdelki naše industrije in obrti ter bo vsakemu obiskovalcu služil kot najboljši nabavni vir najrazličnejših potrebščin. Velesejmu bodo priključene tudi posebne razstave. Velika gasilska razstava bo pokazala razvoj in sedanje stanje našega gasilstva. Kako se žena praktično uveljavlja v raznih poklicih, bo pokazala razstava «Žena in obrt». Tehnični višek te razstave bo modna revija, kjer se bodo predstavljali občinstvu živi modeli, oblečeni po najnovejši modi, bodisi kar se tiče klobukov, obleke in obutve. Poučna razstava o domači volni in njenem uporabljanju bo zelo zanimiva, posebno zaradi tega, ker se bo predvajalo tudi tkanje volnenih izdelkov, kar je zlasti važno za naše podeželje. Razstava malih domačih živali bo prirejena z namenom, da se pospeši in razširi reja onih vrst in plemen malih živali, ki so posebne važnosti za naše ljudi, da bo reja res uspešna in dobičkonosna. — Posetniki imajo na železnicah polovično voznino. Ko kupijo vozno karto, naj zahtevajo tudi rumeno železniško izkaznico za 5 Din. Vozna karta z izkaznico, na kateri mora biti potrjen obisk velesejma, velja za brezplačen povratek. Petdesetodstoten popust na zrakoplovih in parnikih!

— **Stanje hmeljskih nasadov v Savinjski dolini.** Hmeljarsko društvo v Žalcu poroča z dne 21. maja: Nujno zaželene padavine so sicer prišle, vendar pogrešajo rastline toplejših noči. Hmelj je kljub temu zrasel v zgodaj obrezanih nasadih že pol metra visoko in je zdrav in krepak.

— **Trboveljska premogokopna družba** bo imela občni zbor 19. junija v Ljubljani. Upravni svet bo predlagal občnemu zboru razdelitev dividende v višini 5 %. Čisti dobiček je znašal za preteklo leto 10.1 milijona dinarjev nasproti 3.8 milijona dinarjev v letu 1933., 4.1 milijona dinarjev v letu 1932. in 20.2 milijona dinarjev v letu 1931.

— **Naš gospodarji** bodo imeli na letošnjem ljubljanskem velesejmu od 1. do 11. junija najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega

Olajšano sta se oba Slovence oddahnila in segla faraonu z iskreno čestitko v roko. Kopta pa, ki je iznenada padel iz nebes na zemljo, se je polastila strašna razburjenost. Samo strah, da ne bi zbudil jeze kralju zvestih prebivalcev, ga je zadržal, da ni planil na svojega nasprotnika. S kletvico se je obrnil stran in se hotel odpraviti h kopic, ki se je bila izrekla zanj.

Tedaj pa je stopil faraon k njemu.

Položil mu je roko na ramo in velel svojemu pisarju napisati več stavkov.

Njih vsebina je bila naslednja:

«Ne maram, dragi brat, da bi me zapuščal s sovraštvom v srcu. Oba sva potomca istega očeta iz pradavnine, dobrega kralja Huenata. In zato naj vlada med nama sloga. Poslušaj torej moj predlog: Ostani tu kot naš prijatelj in brat. Vsakih pet let bova vprašala narod, ali je še istih misli kakor zdaj.»

Tedaj se je posvetilo v Koptovih očeh novo upanje. Krepko je udaril v desnico, ki mu jo je bil faraon nastavil.

Narod, ki so mu glasniki takoj sporočili, da se je kralj sporazumel s svojim tekmečem, je začel vneto klicati. Klici so veljali sicer samo faraonovi dobrotljivosti, vendar je Kopt vedel, da bodo še lahko voda na njegov mlin.

Šestindvajseto poglavje.

Zdaj, ko so junaki naše zgodbe dosegli svoj cilj in so bili vsaj začasno na varnem, se bomo

še mi malo odpočili in posvetili nekaj pozornosti opisu oaze, ki jim je izkazala svojo gostoljubnost.

Omenimo naj samo, da je imela «Oaza zapadnega nebesnega stebra Tuat» okoli trideset tisoč prebivalcev istega staroegiptskega tipa, ki ga poznamo po starih grobnih slikah iz Egipta. Ti prebivalci so se ukvarjali po večini s poljedelstvom. S tem niso imeli bog ve koliko dela, ker je bila oaza zelo rodovitna in je dajala že z majhnim naporom obilo pridelkov. Vse te pridelke so potem prebivalci prenesli v državne shrambe in vsakdo je dobival iz teh shramb toliko, kolikor je potreboval zase in za svojo družino. Zato prebivalci tudi niso poznali denarja. Nikomur ni bilo treba ničesar kupovati, ker je dobil vse, kar je potreboval, od svojih višjih. Ti so morali skrbeti le za to, da so bila skladišča zmeraj dovolj zalozena z živežem in obleko.

Tudi njih vera je bila prav preprosta. Kakor smo že omenili, so oboževali solnčnega boga in skrivnost njegovega vzhajanja in zahajanja. Solncu so se morali zahvaliti za vse življenje, zato ni nič čudnega, da jim je bilo bog. Najlepše v njihovi veri in gledanju na svet je bilo to, da so smatrali laž in nevhvaležnost za dva najhujša pregreška. Komur so dokazali, da se je tako pregrešil, ta je bil hudo kaznovan. Opravičati je moral najnižja dela, čeprav je bil morda prej mogočnik. Ista usoda je zadela tudi vse lenuhe, izkratka vse, ki so se premalo brigali za skupno blaginjo.

Tudi o jeziku teh ljudi smo mimogrede že govorili. Hudales in Uasif el Hafat sta se ga hitro

naučila, ker sta znala oba koptski jezik, Hudales pa še staroegiptski. Težje je bilo s Sodnikom in Neli. Vzel ju je v šolo Hudales in njegovo delo je bilo kmalu kronano z uspehom. Ko so že vsi govorili v jeziku domačinov in se uživali v njihovo življenje, se jim je zdelo prebivanje v tej oazi še prijetnejše, še bolj domače. Domačini so jih zelo cenili, zlasti zaradi tega, ker so jim pokazali razne tehnične pridobitve, ki so jim bile dotlej še čisto nepoznane.

Prebivalci so se imenovali «Rometi», kakor некоč njihovi predniki v Nilovi dolini. Med drugim na primer niso poznali vijaka. Grozdje so na primer najprej preteptali z nogami, pometali potem zmečkane jagode v vreče in jih nato nekako z vrvmi izželi. Velik dogodek za oazo je bil, ko je Sodnik napravil pravo stiskalnico in jim pokazal, kako se dá z njo na dosti pripravnejši način pridobiti vino.

In vsak dan so jim tujci pokazali kaj novega. Če bi bilj Rometi vdani mnogoboštvu, bi bili nedvomno mislili, da sta prišla Sodnik in Hudales iz nebes.

Tudi Kopt je poizkušal priti v čim tesnejšo zvezo z ljudstvom, seveda iz drugega vzroka. Njemu je šlo za to, da bi si pridobil čim več privrženec. Kakšna sredstva je za to uporabljal, Sodniku in Hudalesu ni bilo znano. Čeprav jima je kazal še zmeraj prijazen obraz, sta vendar čutila, da je to samo krinka in da se še zmeraj jezi, da sta prekrižala njegove nasilne načrte z «okroglo goro». Bal se je tudi, da mu ne bi iznovz

orodja. Vse to bo razstavljeno v posebni skupini. Delali se bodo tudi praktični poizkusi.

== **Bakrenoapnena brozga kot obrambno sredstvo proti peronospori na hmelju.** Hmeljarsko društvo v Žalcu objavlja: Nujno potrebno je, da škropimo hmeljske nasade trikrat do štirikrat in po vsakem deževju. Prvo škropljenje, ki je zelo važno, naj se izvrši meseca maja, ko rastlina dorase pol do enega metra visoko, in sicer s tričetrtodstotno brozgo. Drugo in tretje škropljenje mora biti pred cvetenjem in po njem, to je junija in julija, in sicer z enoodstotno brozgo. Četrto škropljenje pride na vrsto po izvršenem izkobiljenju s poldrugoodstotno brozgo. Za škropljenje po vsakokratnem deževju zadostuje enoodstotna brozga. Za tričetrtodstotno brozgo vzamemo tri četrti kilograma bakrene galice in poldrugi kilogram gašenega apna na 100 litrov vode, za enoodstotno brozgo en kilogram galice in dva kilograma gašenega apna, za poldrugoodstotno brozgo pa poldrugi kilogram galice in tri kilograma apna na 100 litrov vode. Raztopljena galica se vlija v raztopljeno in poprej precejeno apno, torej plava tekočina v belo in ne nasprotno. Med vlivanjem se brozga neprenehoma meša z lesenim drogom. Da z brozgo ne osmodimo listja in trte, mora biti razmerje med galico in apnom pravilno. O tem se prepričamo, ako postane v brozgo pomočeni rdeči lakmusov papir moder ali beli fenolftalinov papir rdeč. Ako se to ne zgodi, moramo previdno dodati še apna. Preobila množina apna pa zmanjšuje učinkovitost bakrene galice. Bakrenoapnena brozga ostane le 24 ur učinkovita. Po preteku tega časa postane neporabna. Škropimo le pri lepem, suhem vremenu, ne ob hudi vročini. Brozga naj zadene vsa rastlina, zlasti pa spodnji del listov v obliki meglenih mehurčkov in ne v obliki curkov. O množini potrebne brozge je težko kaj reči. V Nemčiji, kjer škropijo tudi do desetkrat, se za škropljenje 1000 rastlin porabi od 500 do 1000 litrov brozge. Hmeljarji, na obrambno delo proti peronospori!

== **Koliko perutnine imamo v naši državi.** Po uradnih podatkih kmetijskega ministrstva smo imeli ob koncu lanskega leta v vsej državi 20.817.099 kljunov razne perutnine, od tega največ kokoši, in sicer 17.857.933 kljunov. Število kokoši je največje v dunavski banovini s 5.032.568 kljuni in v savski banovini s 3.252.329 kljuni; v dravski banovini jih je bilo 1.120.566 od skupnega števila perutnine 1.168.944 kljunov.

Letni pridelek jajc ceni ministrstvo na 1320 milijonov kosov, od katerih se v državi porabi 857 milijonov.

== **Zakasnitev češkoslovaške hmeljske letine nezogibna.** Kakor poroča nemški odsek žateške hmeljarske zveze, je trajno hladno vreme za razvoj hmeljske letine zelo neugodno. V treh četrtinah žateškega okoliša je hmelj komaj prilezel iz zemlje. Le majhen del nasadov je že toliko razvit, da poganjke lahko privezujejo. V glavnem pa se bo privezovanje vršilo šele v juniju, kar je zelo pozno in je neogibno računati z zakasnitvijo letine.

== **Dovoljenja za izvoz živine.** O vprašanju nadzorstva nad uvoznimi dovoljenji pri odpravi živine in živalskih sirovin je kmetijsko ministrstvo izdalo tole pojasnilo: V primerih, kjer je za odpravo posameznih pošiljk živine in živalskih sirovin potrebno uvozno dovoljenje države, kamor je pošiljatev namenjena, morajo živino-zdravniki pri nakladanju in na meji ugotoviti, ali je tako dovoljenje med listinami pošiljatev. Kadar ga ni, tedaj morajo opozoriti stranko nanj in ji z zapisnikom sporočiti, da bo nosila vse posledice iz tega sama. Obmejni živinozdravniki pa v primerih, da stranka nima uvoznega dovoljenja, ne bodo ustavljali prevoza in ne bodo odrekli potrebnih potrdil. To ne velja za primere, kjer obstaja za posamezne pošiljateve za nadaljnjo odpravo ovira čisto živinozdravniške narave, kakor na primer za izvoz svinj iz okuženih ali ogroženih krajev. V tem primeru je potrebno, kakor je znano, posebno dovoljenje in pošiljatev se ne sme odpraviti, dokler ne dobi takega dovoljenja.

DOPISI

REMSNIK. Naši šolski mladini je bilo letošnje zimo zelo ustrezno s šolsko kuhinjo. Pobudo za to dobrodelno ustanovo je dal sreski šolski nadzornik g. Peter Močnik in izposloval pri banški upravi vsoto 1400 Din, s katero smo krili stroške za nabavo najpotrebnejšega. Hvala tudi vsem posestnikom v bližini šole za veljkodušno pomoč.

ŠMARTNO PRI LITJI. Gasilska četa proslavi v nedeljo 2. junija pod pokroviteljstvom bana g. dr. Dinka Puča 50letnico obstoja, združeno z zajedničnim in župnim zletom. Spored:

sprejem gostov pri jutrnih vlakih iz Ljubljane in z Zidanega mosta v Litiji ob 8. in 8.40, sprevod iz Litije v Šmartno, sprejem in pozdrav gostov v Šmartnem pred cerkvijo, ob 10. sv. maša v farni cerkvi, po maši poklonitev vsem umrlim članom gasilske čete na pokopališču, odhod na veselični prostor k slavnostnemu zborovanju; popoldne ob 15. velika narodna veselica z obilnim sporedom. Polovična vozna cena zaprošena. Pri prireditvi bo igrala železničarska godba z Zidanega mosta. Vabljeni!

DOMAČE NOVOSTI

* **85letnica nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča.** Dne 29. maja je praznoval v Gornjem gradu 85. rojstni dan bivši ljubljanski škof, nadškof g. dr. Anton Bonaventura Jeglič. Na njegovo željo so bile vse že pripravljene svečanosti odpovedane. G. nadškof je po rodu sin kmečkih staršev iz Begunj. Za ljubljanskega škofa je bil imenovan kot naslednik škofa Mišije l. 1898. Leta 1932. se je g. dr. Jeglič odrekel ljubljanski škofiji in ga je pri tej priliki imenoval papež za nadškofa. Nadškof g. dr. Jeglič se je umaknil v zatišje škofovskega gradu v Gornjem gradu, kjer v polni duševni čistosti preživlja pozno jesen svojega življenja.

* **Otvoritev prosvetnega tečaja ZKD.** V nedeljo dopoldne je bil odprt v Ljubljani prosvetni tečaj naše največje prosvetne organizacije Zveze kulturnih društev. Zastopani so bili dijaki vseh gimnazij in višjih razredov dravske banovine kakor tudi ravnatelji in profesorji ljubljanskih srednjih šol. V odsotnosti predsednika ministra dr. Kramerja je tečaj otvoril podpredsednik ZKD g. dr. Stojan Bajč in poročal o potih in smotih prosvetnega dela in o nalogah omladine pri prosvetnem delu. Nato je govoril g. Pohar in naglašal potrebo sodelovanja izobražene mladine s Sokolstvom. Tečaj je bil prekinjen in se je nadaljeval popoldne. Prvi je poročal gospod dr. Boris Puc, ki je očrtal pomen ZKD, a g. dr. Lavoslav Čermelj je orisal naše manjšinsko vprašanje in ugotovil, da vsak sedmi Jugosloven ni naš državljan in ne biva v mejah naše države. Zbrane zborovalce so še nagovorili gospod Klemenc, Uršič, Tonja in Verbič z željo, naj bo ta tečaj mejnik za novo dobo, ki zahteva prav od mladine vsestransko požrtvovalnost.

stopila na prste, če bi opazila, da si pridobiva preveč moči in ugleda. Zato se ni mnogo družil z njima in se je spretno ogibal vsem vprašanjem, kaj dela in kje se muči, kadar ga ni nikjer videti.

Najbolj pa se je priljubila Neli pri ženah Rometov. Učila jih je umnega gospodinjstva. Žene v oazi so bile namreč skoraj sužnje in zelo nezobrazene. Ker je hodila dosti v šole, se je razumela precej tudi na zdravilstvo, zlasti pa na negovanje otrok. Prav zaradi tega so ji rometske žene dolgovale največ hvaležnosti.

Vse je bilo torej v najlepšem redu, samo zaradi Kopta so bili naši prijatelji v skrbeh.

«Jaz mu ne morem prav zaupati», je dejal pogosto Sodnik. «Moral bi ga prijeti za jezik, da nam ne napravi kakšne neumnosti. Njegovo pajdašenje z veljaki iz skobčevega okraja mi ni prav nič všeč.»

«Saj mu nič ne moremo!», je vselej odgovarjal Hudales. «Kralj Meri mu je sam izrečno dovolil, da si sme pridobivati privržence. Edino, kar moremo storiti, je to, da si pridobimo sami čim več prijateljev, da nam bodo verjeli in zaupali, če pride čas, ko bo treba poseči vmes.»

Nekega dne jih je Kopt presenetil s prošnjo, naj se zavzamejo zanj, da mu bodo domačini dovolili iti po sina v Egipt.

Ta želja je bila razumljiva. Vprašanje je bilo le, ali bodo Rometi dovolili, da gre Kopt na pot. Saj jim mora biti dosti do tega, da ostane oaza še nadalje svetu neznan. Tudi oba Slovenca sta si to želela. Nista hotela, da bi prebivalstvo, ki je

živelo tri tisočletja v miru in sreči, postalo iznenačeno znano, ker bi tako zaanje nedvomno povzročilo velike pretrese v zgodovini srečne oaze.

Na drugi strani pa so bili naši znanci prav v tem pogledu v nerodnem položaju in njihovi interesi so bili s Koptovimi prav tesno zvezani. Medtem ko je Uasif el Hajat moral povezati svojo usodo z usodo Rometov in je hotel prav zaradi tega privedi v oazo še svojega sina, so morali naši prijatelji misliti na to, da bodo morali le prej ali slej zapustiti oazo in se odpraviti nazaj v domovino. Zato je bilo potrebno pregovoriti Romete, da jim dovolijo potovanje v Egipt.

In še nekaj je bilo nerodno. Pozabiti ne smemo, da so se naselili Rometi v oazi ob času Ramzesa III. Takrat so uporabljali Egipčani za prenašanje tovorov po puščavi samo osle. Velblode so spoznali šele takrat, ko so Grki zrvzeli Egipt. Zato so imeli torej Rometi same osle. Z njimi pa bi bilo potovanje po puščavi, ki bi trajalo cele tedne, skoraj nemogoče, že zaradi pomanjkanja vode.

Zato bi bilo torej treba napraviti v puščavi več počivališč in jih založiti z vodo, tako da bi bila pot olajšana, ker ne bi bilo treba vlačiti toliko živeža in pijače s seboj.

To pa je bilo seveda brez pomoči prebivalcev oaze nemogoče izvesti.

Ker pa sta hotela Sodnik in Hudales priti na jasno, sta sklenila vprašati kralja, kaj misli on o tem namenu.

Česar sta se bala, to se je zgodilo. Kralj se sicer ni mogel odločiti, ali naj dovoli ali ne, pač pa so njegovi svetovalci, zlasti stari veliki duhovci, storili vse, da bi preprečili odhod tuincev. Pri tem so se sklicevali največ na staro preokovanje, ki je zatrjevalo, da bo prišla s tujci nesreča v oazo. Vse je kazalo, da so postali prebivalci oaze spet nezaupni proti svojim gostom. Ti pa so se delali, kakor tega ne bi bili opazili, in so stórili vse, da bi Romete pregovorili.

Naposled se jim je to posrečilo. Kmalu je bilo namreč jasno, da je vsa jeza Rometov padla prav za prav na Kopta. Prebivalci oaze so se namreč bali, da ne bi privedel ta svojih zaveznikov iz Nilove doline in tako povečal števila svojih pristašev, da bi se polastil vlade nad Rometi. Sodniku, Hudalesu in Neli pa so še zmeraj docela zaupali.

S tem pa je bila dana možnost za zmago. Po dolgem, trdovratnem upanju so se kraljevi svetovalci naposled le vdali.

(Dalje prihodnjč.)

Prodajamo z 20%nim popustom

Vse podrobnosti izveste z naših plakatov in v naših prodajalnicah

TIVAR OBLEKE

*JNS se po volitvah spet giblje. Z začetkom zasedanja narodne skupščine se začenja spet redno politično življenje. Pri volitvah se ni pojavila nobena strankarska lista. Jugoslovenska nacionalna stranka se je bila glede na dejstvo, da so bili mnogi njeni odlični člani z g. predsednikom vlade na čelu v vladni listi, odrekla samostojnemu nastopu, lista Narodne stranke (Hodžerove) pa se je ponesrečila. V smislu zakona sta doslej priznani samo dve stranki: Jugoslovenska nacionalna stranka in Narodna stranka (Hodžerova). Organizacije JNS po vsej državi zdaj z vnemo obnavljajo svoje delovanje. Izvoljeni poslanci, ki so iz vrst JNS, so stopili s sreskim odbori v stike in bodo najbrž, ko prejmejo poslanska polnomočja, začeli prirejati posvetovanja in sestanke. Iz Beograda javljajo, da se je tam zadnje dni vršilo več posvetovanj, pri katerih so zlasti razpravljali o vprašanju preosnove vrhovnega vodstva stranke v pravcu izpopolnitve in pomladitve. Čedalje bolj se utrjuje prepričanje, da ogromnega dela, ki je bilo doslej že izvršeno v organizaciji JNS ni mogoče pustiti, temveč ga je treba krepko nadaljevati. Ko se bo sestala narodna skupščina (3. junija), postane pereče tudi sklicanje glavnega odbora JNS. Tudi v dravski banovini je opaziti novo voljo za delo v JNS. Občnske in sreske organizacije stranke pripravljajo sestanke in posvetovanja, na katerih bodo sodelovali povsod tudi narodni poslanci in senatorji, člani stranke.

* Volilcem ljutomersko-gornjeradganskega sreza. Vsem, ki ste mi s svojimi glasovi in s svojim požrtvovalnim agitacijskim delom pripomogli kljub vsem protiakcijam do nad pričakovane uspele zmage, izrekam najiskrenejšo zahvalo z zagotovilo: zvestoba za zvestobo! Vsi, ki so se v tej borbi na kakršenkoli način postavili proti meni, naj vedo, da o kaki maščevalnosti ni govora. Izpolnjujoč svojo obljubo bom otvoril takoj

po verifikaciji svojega mandata sresko politično pisarno v Ljutomeru, ki bo vsakomur v primeru potrebe na razpolago. — Luka čič Avgust, narodni poslanec.

* Volilcem kamniškega sreza. Vsem volilcem kamniškega sreza, ki ste mi pri skupščinskih volitvah 5. maja izkazali svoje zaupanje in oddali svoje glasove za mene, se najiskrenejše zahvaljujem. Velika množina prejetih glasov mi je najboljšo priznanje za moje večletno prizadevanje po izboljšanju gospodarskih in socialnih razmer našega sreza, ta mi je pa tudi dokaz, da je narod spoznal moja čista poba in moje nesebično delovanje za blagor sreza, ker se ni dal preslepiti od raznih podtikavanj, obrekovanj in laži, ki so se pojavile med volilno borbo. Moja zahvala pa naj velja tudi vsem onim, ki se zaradi načelnih smeric niso udeležili volilnega boja in so s tem pokazali svojo blagohotno nevtralnost. Volilni neuspeh naj ne napravi nikogar malodušnega, temveč naj nam bo imperativ strnjениh vrst v boju za blaginjo našega naroda in za boljše bodočnost naše lepe domovine. Hudi časi zahtevajo krepkih mož jeklene volje in z vero v samega sebe in požrtvovalnih mož s smotrnim hotenjem po izboljšanju današnjih razmer. Takega me bo vsak čas vsakdo izmed Vas našel. Zato Vas prosim, da mi ohranite tudi v bodoče neskaljeno zaupanje, ki ga bom vračal s srčno dobrohotnostjo in požrtvovalnim delom. Obračajte se brez pomislekov kakor doslej na mene, ker Vam hočem biti zmerom objektivni svetovalec in pomočnik, in to vsem in vsakomur. Anton Cerer, bivši narodni poslanec.

* Göring pride v Beograd. Pruski ministrski predsednik general Göring, ki je na svojem poročnem potovanju, je dne 28. maja iz Sofije s svojim spremstvom v treh letalih odletel preko Skoplja in Pečji v Mostar, odkoder bo nadaljeval potovanje v Dubrovnik. V Beograd pride 6. junija.

V njegovem spremstvu so med drugimi princ hesenski in dva aktivna ministra.

* Nabori v dravski banovini. Dne 1. junija se začne v dravski banovini nabori. Mladeniči letnikov 1908., 1909., 1910., 1911., 1912., 1913., 1914. in 1915., ki bodo letos poklicani na nabore in so člani sokolskih, planinskih, nogometnih in kolesarskih društev, odnosno klubov, naj prineso s seboj svoje članske izkaznice, diplome ali druga podobna dokazila, s katerimi se bodo pred naborno komisijo izkazali.

* Za ustanovitev kmetijskih zbornic. Na občnem zboru Zadružne zveze v Zagrebu je bila sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo hrvatski zadružniki, da se čimprej izdela načrt zakona o kmetijskih zbornicah s sodelovanjem obstoječih zadružnih in kmetijskih organizacij.

* Vsaditev spominske lipe in odkritje spomenika velikemu kralju na Viču. Na Viču so se v nedeljo popoldne zbrale ogromne množice domoljubnega občinstva, da prisostvujejo vsaditvi spominske lipe in odkritju spomenika blagopokojnemu kralju Uedinitelju. Kmalu po žalostnem dogodku v Marseillen je dal viški Sokol s starostjo g. Borštnikom na čelu pobudo, da se postavi blagopokojnemu vladarju Aleksandru I. na Viču dostojen spomenik. Izbran je bil prostor poleg Tomčeve hiše. Sokolu so se pridružila še druga društva in v nedeljo je bil spomenik odkrit.

* Biserno poroko sta praznovala dne 19. maja v Mestnem vrhu pri Ptuju g. Jakob Korotaj in njegova žena ga. Ana iz Križancev v savski banovini. Istega dne sta se poročila tudi njuna vnuka. Čeprav štejeta oba bisernoporočenca nad 86 let, sta še zmerom čila in trdnega zdravja. Oba sta znana kot dobrosrčna človeka za siromake. Vzgojila sta številno družino ter vso preskrbela. Gosp. Jakob Korotaj je že dolga leta član občinskega odbora in prvi svetovalec. Njegov nasvet

Soteščan:

GRAJSKI VITEZ

(Povest iz davnine.)

«Lažete!» mu je zabrusila. «Kdo pa je vrgel viteza v prepad, kjer je ugasnilo njegovo mlado življenje?»

«Jaz ga nisem», je tajil na vse pretege. «Znano mi je, da ima vitez še druge nasprotnike.»

Srepa mu je pogledala v oči in rekla: «Krivda vam je zapisana na obrazu. Velik greh ste storili; kri se drži vaših rok, nobena pokora je ne izmije.»

Zlobnik je zrasel: «Jaz sem nedolžen. Krivde, katero mi podtikate, mi ne more nihče dokazati.»

«Nekdo vas je videl», ga je lovila v besedi. «Plazili ste se za njim o mraku...»

«Lažejo», se je rotil pri vseh bogovih. A zaman. Mladenka je ostala pri svojem mnenju in mu ni verjela.

Pretila mu je nevarnost, da se bo moral ukloniti. Zvijajnica mu je izpodbila vsak izgovor. Ni mu kazalo drugega, kakor da je zavil na drugo pot, kjer mu ne bo mogla slediti. Še enkrat je pahnil od sebe krivdo, potem pa je omagal. Sklenil je, da se ne bo več zagovarjal.

«Pa me zapodite», je resno rekel. «Mar so mi volina in zakladi! Sami se maščujte, če ste res prikrajšani v oporoki.»

Besede, izgovorjene v namišljenem srdu, so jo oplašile. Na mah ji je upadel greben, ki ji je bil zrasel med prerekanjem. «Kar ste storili, me ne briga», je popravljala zamero. «Sami ga imejte na vesti, če ste se res tako izpozabili.»

«Ni se ga dotaknila moja roka», je svečano prisegel. «Toda če bi obdolžili mene, bi osumili tudi vas in tako bi me razbremenili. Kriva bi bila naposled oba, češ da sva bila dogovorjena. Izgovarjala bi se seveda drug na drugega, kar bi pa dosti ne zaleglo.»

Edita se je ustrašila. Spoznala je, da se je zvezala s hudobnim človekom. Njene misli so bežale v prepad, kjer leži nedolžna žrtev. Ali naj raztrga vezi ter se odreče zakladom v podzemeljski votlini? Predaleč je zašla, ne more se več vrniti.

Lažni vitez se je obrnil v kot in se namuznil. Vedel je, da je uničena njena odpornost. «Gospodična», je rekel in ji pogladil roko. «Ali so šli graščinci že spat?»

«Pozno je že», je odvrnila pohlevno. «Bodiva pa brez skrbi, kakor bi bila sama na svetu. Kdo pa naj sluti, kaj se godi pod zemljo med mrličji?» Navidezno sta bila poravnana razdor in pozabljena zamera. Napravila sta luč, in odšla na delo. Pot ju je vedla mimo grobnice. V velika železna vrata sta bila vdrela križ in mrtvaška glava. Edito je spreletela groza.

Videla je v duhu, kako se odpirajo krste. «Kaj delaš?» so se ji režali mrličji. «Vrni se, nikar ne hodi v pogubo!»

Obšli so jo neprijetni občutki. Noge so se ji šibile, ko je stopila na drugo stran spremljevalca. «Mar te je strah?» se ji je posmehtil.

«Ali ne veš, kje sva?» je drhtela.

«Noč molči. Mrličji spijo», je dejal pogumno.

«Toda vest ne utihne...» je hotela izreči, a ni mogla spraviti besedice iz grla.

Nedaleč od grobnice sta zavila v ozek rov, kjer je dišalo po vlagi. Zaradi ožine sta morala hoditi drug za drugim. Nad njima je viselo kamenje, ob katero sta zadevala z glavama. Stene so bile blatne in razkopane.

Prišla sta do podzemskega vodnjaka. Prav za prav je bilo tukaj globoko brezno, katerega dno je pokrivala voda. Zaradi globočine je bila površina dobro zavarovana.

Votlino so zapirala debela hrastova vrata z močnimi zapahi. Znotraj je bila obita z deskami; tudi tla so bila lesena. Na sredi je stala široka javorjeva miza s predalom. V steni pa so bile vdolbine, kjer so hranili starinsko okrasje.

Odbral je dragocene predmete ter jih razvrstil po mizi. Zlato verižico je obesil Editi okrog vratu, pas ji je pripel okrog ledja, srebrno zapestnico pa ji je pomeril na roko.

«Milostiva, zdaj ste kakor pozlačeni», jo je povzdignil. «Zares se vam poda to okrasje!»

Gizdalinkj je prijela pohvalo. Stopila je na sredo ter se ogledovala.

«Pa še tole!» se je domislil ter ji nataknil prstan. «Če bi vas zdaj kdo srečal, bi mislil, da vidi prikazen iz davnine.»

v občini je preprečil že marsikatero gorje. Slavljencema želimo vsi, ki ju poznamo, da ju Bog ohrani še mnoga leta zdrava, srečna in zadovoljna!

* **Del bojevnikov ustanavlja politično stranko.** G. Dimitrij Ljotić napoveduje v svojih glasilih, da bo skoro osnoval novo vsedrjavno politično stranko. Priprave v tem pravcu so začeli tudi že slovenski bojevniki okoli g. Vladislava Fabjančiča.

* **Narodni železničarji so zborovali 11. in 12. maja** v dvorani okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Pred prehodom na dnevni red so se zborovalci na dostojen način spomnili smrti velikega kralja in s trinitutnim molkom počastili njegov spomin. Da pa to svoje spoštovanje javno pokažejo, je občni zbor določil, da pokloni Udruženje jugoslovenskih nacionalnih železničarjev 15.000 Din k skupni zbirki za spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, ki pa naj ne bo mrtev kamen, temveč spomenik, ki naj služi socialnim potrebam in namenom stanu in naroda. Z občnega zbora je bila odposlana vdanostna brzojavka mlademu kralju Petru II. in kraljevskemu domu. Iz poročil vodilnih funkcionarjev oblastnega odbora je bilo razvidno vse ogromno delo v pretekli poslovni dobi. Občni zbor je vzel vsa poročila z odobravanjem na znanje, članstvo pa je v stvarnem razgovoru dalo novih navodil za še uspešnejše delo v bodočnosti. Izdešana in sprejeta je bila tudi skupna resolucija, ki v kratkih obrisih podaja sliko težavnega stanja našega železničarja.

* **Težave naših gostilničarjev.** Te dni je imela Zveza združenj gostilničarskih obrti dravske banovine v Ljubljani občni zbor v Novem mestu, ki ga je otvoril predsednik g. Ciril Majcen. Pred prehodom na dnevni red se je spominjal pokojnega kralja Aleksandra, čigar spomin so navzočni počastili s trikratnim vzklikom: «Slava!», nato pa vzkliknili tudi mlademu kralju Petru II.: «Naj živi!» Zborovalce je nato pozdravil sreski načelnik g. dr. Krajšek v imenu banske uprave in vsega sreza. Predsednik državne zveze g. Mihajlo Nikolić je sporočil pozdrave osrednje zveze in se zahvalil predsedniku g. Majcnu in ravnatelju g. Petelnu za vzorno poslovanje zveze. Zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Kocce je poudarjal, da bo zbornica težnje gostilničarskega stanu, ki je zelo važna panoga našega gospodarstva, vedno podpirala z

vsemi močmi. V imenu občine je izpregovoril župan g. dr. Režek, v imenu Zveze za tujski promet in njenega predsednika g. dr. Marna ravnatelj g. Pintar. Iz Maribora je prinesel pozdrave g. Valjak, nato pa je izpregovoril predsednik Gostilničarskega združenja v Novem mestu gosp. Windischer, a v imenu gremija trgovcev predsednik g. Kastelic. V svojem poročilu je predsednik g. Majcen poudarjal, da je gostilničarstvo najtesneje povezano z našim gospodarstvom in zato ni čudno, če v tej gospodarski stiski ne more uspevati. Položaj se je v splošnem zelo poslabšal in upanja so zelo slaba, dokler ne bo urejeno eno izmed najbolj perečih vprašanj, namreč denarno. Zveza je vodila lani odločno borbo za pravično ureditev trošarinskega vprašanja. Tihotapstvo vina se je zaradi obstoječih trošarinskih predpisov silno razpaslo. Dan za dnem se uvažajo ogromne količine vina iz hrvaškega Zagorja v vse okoliše dravske banovine. To je tudi hud udarec za naše vinarstve. Zato bo treba v trgovini z vinom napraviti red. Obširno se je bavil govornik tudi z davčnimi predpisi. Organizacija je storila vse, česar je bilo treba, da obvaruje člane pred pretiranimi davčnimi predpisi. Posrečilo se ji je, da je gostilničarstvo prišlo do lastnega stanovskega zastopništva v reklamacijskem odboru. V svojem obširnem poročilu je predsednik naglašal tudi potrebo večjega razmaha tujskega prometa, izboljšanja železniških zvez in dovoljenja znižanih železniških vozniš za čim več naših krajev. Ravnatelj g. Peteln je poročal o notranjem delu zveze in o proračunu za prihodnje leto. Podal je tudi obširen pregled o gospodarskem položaju gostilničarskega stanu. Za nadzorni odbor je poročal g. Dolničar iz Ljubljane. V ožji odbor je bil pri volitvah izvoljen namestu umrlega gospoda Kavčiča g. Jernej Černe iz Ljubljane, v nadzorni odbor pa gg. Franc Kramar z Viča, Dolničar iz Ljubljane in Molnar z Bleda.

* **Še 157.000.000 Din za javna dela.** Ministrski svet je podpisal uredbo o izpremembah in dopolnitvah uredbe o financiranju javnih del v svrhu pozitivne narodnega gospodarstva, omiljenja brezposelnosti in povzdige tujskega prometa. Po členu 1. te uredbe se odobri k milijardnemu znesku, ki se bo porabil za javna dela, zdaj še 157 milijonov dinarjev, tako da se bo porabilo za javna dela 1.157.000.000 Din. Od tega dobi ministrstvo javnih del 578.000.000 Din, prometno ministrstvo pa 579.000.000 Din.

* **Uradno poročilo o izgredih na Hrvaškem.** Banska uprava v Zagrebu je objavila naslednje poročilo: Opažati je, da neki razdiralni elementi z namenom, da bi razburili nepoučeno ljudstvo in povzročili nered, zlohotno širijo razne neredsne vesti o sedanjem redu in položaju v državi. Tako nameravajo ljudstvo zavesti k raznim nepremišljenim in kaznivim dejanjem, kakor so nepokorščina nasproti zakonom, oblastvom in njihovim organom, strahovanje srebivalcev zaradi njihove opredelitve pri poslednjih volitvah, napadi na organe oblastev in odpor proti njim. Razen teh razdiralnih elementov širijo take lažnive vesti tudi listi v tujini, ki so neprijateljsko razpoloženi nasproti naši državi, ter poročajo o mnogih spopadih med ljudstvom in organi oblastev, pri čemer poudarjajo, koliko je bilo takih spopadov, koliko ljudi se jih je udeležilo in koliko jih je bilo prizadetih, čeprav je splošno znano, da gre za napade zapeljanih ljudi na organe oblastev in da je prišlo do takih izgredov le v treh krajih na področju savske banovine: v Gospiću in Semnici v zlatarskem srezu in v Kravarskem v velikogoriškem srezu. Dne 6. maja se je skupina kmetov iz Pazarišta v srezu Perušiću uprla v Gospiću organom oblastev, ker je bila nahujskana proti orožnikom. Pri spopadu sta bila ubita dva kmeta. Dne 11. maja je skupina kmetov napadla orožniško patroljo, ko je izvrševala svojo službeno dolžnost. Orožniki so bili prisiljeni seči po orožju. V spopadu je bil ubit en kmet. Dne 19. maja so v Kravarskem neki ljudje napadli nekatere kmete zaradi njihove opredelitve pri poslednjih poslanskih volitvah. Orožniki, ki so službovali v bližini, so takoj posredovali in na poziv predsednika občine in napadenih kmetov pozvali ljudi, naj se mirno razidejo. Skupina kmetov, ki je povzročila nered, pa je navalila nanje s kamenjem, palicami, sekirami in revolverji. Ko je bilo oddanih nekaj streliv iz revolverjev in je bil en orožnik že ranjen, so tudi orožniki rabili orožje. Dve osebi sta bili ubiti. V vseh treh primerih so bili izvršeni napadi na organe oblastev, ki so pravilno in obzirno vršili svojo dolžnost. Izgredi so zahtevali pet človeških žrtev. V korist mira in reda kakor tudi osebne in imovinske varnosti sploh je, da se taki in slični primeri ne ponovijo več, ker morajo oblastva in njihovi organi po zakonskih predpisih vršiti svoje dolžnosti. Zato je tudi potrebno, da ljudstvo ne verjame lažnim vestem, ki jih širijo hujškači, temveč naj jih pravočasno prijavlja oblast-

Spomnila se je, da vse to ni njeno. Brž je odložila nakitje in začela iskati oproko.

Našla sta jo zamešano med zaprašeni listinami, ki so bile opremljene z okroglimi žigi.

Oporoko je bil spisal pokojni graščak Otmar, preden je obolel. Razen svoje hčere Albine ni pisec navedel nikakega dediča. Edita ni bila nikjer imenovana. Navedeno pa je bilo, da se mora poročiti Albina z vitezom z Vrtičja, sicer izgubi polovico premoženja.

Ta odstavek je bil zaninljiv, a nejasen. Nič ni bilo povedano, komu bo pripadla tista polovica, ako med hčerjo in med vitezom ne pride do zakona. Tudi ni bilo omenjeno, zakaj naj gospodarji na Rovišju prav on, ki se ne more ponašati s posebnim bogastvom.

V spisu, ki sta ga našla med papirji, je bila vsa ta zadeva natančno obrazložena.

Rovišje je bilo pred mnogimi leti na slabem glasu. Gospoda se je vdajala veseljačenju, gospodarili pa so brezsrčni valpti in biriči. Ljudstvo je bilo zatirano in teptano. Dolgo je prenašalo krivice, a naposled je omagalo pod trdim graščinskim jarmom.

«Udarimo!» je odjeknilo po vaseh. «Smrt zatiralcem!»

Množica upornikov je čedalje bolj naraščala. Nekega večera je zgrabila za orožje in odšla na Rovišje. «Pogin tiranom!» se je razlegalo po dolini.

Tudi graščinski so bili oboroženi. toda bilo jih je premalo. Zvesti so ostali samo še biriči in

nekaj služabnikov, a drugi so se pridružili upornikom, ki so trdovratno naskakovali obzidje.

Srd razjarjene množice je veljal predvsem graščaku in njegovim mogotcem. Hoteli so jih poloviti, a so se jim umaknili v grad za železna vrata. Napadalci so divjali po dvorišču, razbijali okna s kamenjem in razdirali železno omrežje. Grozila je nevarnost, da bodo zdaj zdaj vdrli v graščino.

«Hura!» Uporniki so se že radovali zmage. Grajskim mogotcem je pešal pogum, začeli so se pogajati z napadalci. Toda zahteve zatiranih trpinov so bile velike; skoro neizvedljive. S praznimi obljubami se niso dali preslepiti.

Med srditim prerekanjem in prerivanjem po dvorišču se je posrečilo ubežati biriču, ki je zajezdil konja in zdirjal na Vrtičje. Sporočil je sosedom graščaku, da je Rovišje v nevarnosti. «Pomagajte!» je prosil v imenu graščaka. «Sodrga naš bo premagala in zasedla graščino.»

Gospoda na Vrtičju ni imela na vesti toliko krivic, zato jo je ljudstvo poslušalo in spoštovalo. Hitro so bile zbrane čete dobrovoljcev, ki so odhitele na Rovišje. Prispale so v trenutku, ko so napadalci ujeli graščaka ter se hoteli maščevati nad njimi.

Vnel se je hud boj, ki pa ni trajal dolgo časa. Uporniki so se premagani razkropili. Roviški graščak je bil rešen grozovite smrti, za kar se je moral zahvaliti svojemu junaškemu sosedu. Vprašal ga je, s čim naj mu povrne, ker mu je otel življenje. Ponujal mu je denarja, ki ga pa

hrabri branilec ni maral sprejeti. Zadovoljil se je s pogodbo, ki se je glasila:

«Med Vrtičjem in Rovišjem naj se sklepajo odslej zakonske zveze. Ta zahteva velja za možko in žensko potomstvo. Prvi zakoniti naslednik, ki bi tega ne izvedel, naj izgubi polovico imetja. Ta pogodba preneha, ko nastane veljavno sorodstvo med obema rodbinama.»

Stari roviški graščak je po napadu upornikov hitro onemogel in oddal gospodarstvo svojemu nasledniku. Tedaj pa na Vrtičju ni bilo neveste in tako je pogodba vezala potomstvo — hčer Albino, ki se je morala poročiti z vitezom Viktorjem, mlajšim sinom vrtičkega graščaka.

Tako se je glasila zgodba, katero sta Egon in Edita pazno prečitala. Pred odhodom iz votline sta si razdelila plen: mladenka je vzela nakitje, njen zaveznik pa je spravil listino in oporoko. Kar je ostalo, sta zložila nazaj v predale.

Poslovala sta se na hodniku pod nizkim obokom. Edita je smuknila na dvorišče skozi ozka tajna vrata. Egon pa se je vrnil nazaj v svoje temno skrivališče.

4. Strupena kača.

Vitezu ni ugasnilo mlado življenje v prepadu, kamor ga je pahnil zlobni tovariš. Padel je srečno na kup požete gozdne trave, kjer je obležal nezavesten. Našel ga je Remar, grajski ribič, ter ga spravil v svojo kočjo. Ko je dospel služabnik Uih s svojim spremljevalcem, se je mladenič že

vom. To je potrebno toliko bolj, ker se je ugotovilo, da razni komunistični agitatorji širijo med nepoučeno ljudstvo zlohodne vesti o neredih in spopadih po navodilih komunistične centralne v neki sosedni državi. S temi vestmi hočejo izzvati verski in plemenski razdor, da bi nerede izrabljali v svojo korist za ostvareitev svojih naračnih namenov.

* **Draginjske doklade se več ne odtegujejo osebam v skupnem gospodinjstvu.** Od 1. junija je razveljavljen odlok glede odtegovanja draginjskih doklad osebam, ki stanujejo v skupnem gospodinjstvu s starši ali drugimi rodbinskimi člani, ki imajo lastne dohodke. S temi se bo postavila marsikatera huda krivica.

* **Darovi.** Matekovičevi družini v Radovičih, ki je imela požarno nesrečo, so darovali kanadski rojaki iz Kimberleya: po 1 dolar: Kure, Vrbovšek, Sterk, Radovič, Lukan, Kovač, Novak, Rudman, Gorenc, Mavsar, Eskra, Berghaus, Starčević in Rozick; po 50 centov: Popovičeva, Ljuman in Malnerič; 25 centov: Gonski.

* **Mornarji dobivajo plačo v angleških funtih.** Med lastniki ladij, mornarji in našimi pomorskimi oblastvi je bil sklenjen sporazum, po katerem morajo lastniki ladij plačevati mornarje v angleških funtih, in sicer po tečaju 250 Din za funt. Parniško podjetje «Progres» pa še vedno plačuje mornarje v lirah, kar je mornarjem v škodo, zato je Delavska zbornica v Splitu posredovala pri prometnem ministrstvu, pri ministrstvu za socialno politiko in pri direkciji pomorskega prometa za točno izvajanje dogovora o mornariških plačah.

* **Kodak kamera, ki stane samo 75 Din.** Naposled je vendar prišel čas, ko si more vsakdo omisliti fotografski aparat. Tudi vi si lahko privoščite veselje, ki ga uživajo oni, ki že fotografirajo. Fotografski aparat Kodak Baby-Brownie je tako enostaven, da napravi lahko vsak otrok z njim uspele slike. Zahtevajte od najbližjega trgovca s fotografskimi potrebščinami, da vam pokaže aparat Kodak Baby-Brownie. Format slike je 4 krat 65 cm. Rabite vedno Kodakove ali Pathéjeve filme, s katerimi boste napravili dobre slike. Važna in radostna vest za vse je znižanje cen fotofilmskega materiala.

* **Zgodnje nevihte.** Dne 22. t. m. zvečer je bil v okolici Ljubljane silen naliv, spremljan z gromom in treskom. Na Barju je padala celo toča. Nevihta je vzela smer od zapada proti Kamniku, medtem

ko v krajih v smeri proti vzhodu ni bilo hujšega naliva. Močan naliv so imeli okoli Vrhnike in Borovnice, najhujše pa je bilo po Notranjskem. V Loški dolini in v Cerkljanski kotlini je bilo do 2. zjutraj. Potoki so naglo naraščali. S Slivnice je voda odnašala kamenje in pesek v ravnino.

Naročniki, čitatelji!

Prejšnji in današnji številki smo priložili položnice za naročnike, ki naročnine za letošnje leto nimajo ali še nič ali pa le delno poravnane. Pošiljanje položnic nas stane mnogo truda in stroškov, zato naj jih cenjeni naročniki ne prezro, marveč naj plačajo brez odlašanja dospelo naročnino. Brez denarnih sredstev ne more izhajati noben časopis. Še prazen papir je treba plačati, kaj šele, ako je list poln zabavnega in poučnega štiva in opremljen z mnogimi lepimi slikami. Naročnina je malenkostna: 52 številki v letu stane 36 dinarjev, za inozemstvo pa 48 dinarjev. Številka vas torej ne velja niti en dinar. Pa se dobi naročnik, ki pravi: Bom že plačal jeseni. Ko pa pride jesen, se mu spet ne ljubi. Oh kaj, bom že plačal pozimi. Taki naročniki so brez glave in obenem nehlajvalni. Ne posnemajte jih, marveč naj vsakdo plača naročnino zdaj, ko je dobil položnico. Stori bo le svojo dolžnost.

«Domovina» za naročnike,
naročniki za «Domovino»!

* **Huda toča v Dravski dolini.** V Dravski dolini je divjala v noči na četrtek strahovita toča, ki je povzročila ogromno škodo. Zlasti usodno je bilo neurje okoli Marenberga.

* **Hude posledice pozebe in neurja v šmarnskem srezu.** Po vsem šmarnskem srezu je bila 2. in 3. maja huda slana, zaradi katere so trpeli zlasti vinogradi, ki jih je v nizkih legah vzelo kar do 100 odstotkov, a po višjih legah od 50 do 60 odstotkov. Sadja je vzelo nad 25 odstotkov. Občutljivi orehi seveda sploh ne bodo rodili niti enega sadu. Dne 12. maja pa je razsajalo v pretežnem delu sreza še hudo neurje s točo, ki je vzela, kar je ostalo nepoškodovanega od pozebe. Posebno hudo je toča naletavala v Tinjskih go-

ričah. Po toči pa se je utrgal oblak in ogromen naliv z burjo je razruval vinograde in njive. Zaradi tega neurja so utrpeli ogromno škodo krompir, fižol, turščica in krma. Ljudstvo je nujno potrebno pomoči.

* **Smrtna nesreča pri regulaciji Savinje pri Tremerju.** V ponedeljek zjutraj sta šla 23letni kovaški pomočnik Jože Štrus iz Podpeči pri Šentvidu pri Planini in 62letni delavec Roman Duh z Lahovne pri Lokrovcu v celjski okolici, ki sta bila zaposljena pri regulaciji Savinje, na delo. Ko sta stopala po ozki brvi brez ograje, ki drži na levem bregu Savinje pri Tremerju, se je nenadno pod njunimi nogami nagnilo bruno. Štrus, ki je stopal prvi in nosil v rokah svoje kolo, in Duh sta padla v naraslo Savinjo. Duh je plaval kakih 60 metrov daleč in se s poslednjimi naporji rešil. Nekateri delavci, ki so bili takrat v bližini, so videli Štrusa, kako je nekaj časa plaval, potem pa izginil v valovih.

* **Smrtna nesreča mladega železničarja.** Železniški prentikač Jože Gorišek, star 37 let, uslužben pri novomeški železniški postaji, po rodu iz St. Jerneja na Dolenjskem. Se je te dni odpeljal s tovornim vlakom v Stražo. Tam so vlakom priključili nekaj tovornih vozov. Med premikanjem vozov je prišel Gorišek med odbijača dveh vagonov, ki sta mu zdrobila prsni koš. Bil je na mestu mrtev. Njegovo truplo so prepeljali z vozom v vas Muhaber, kjer je stanoval. Pokojnik je bil pri železnici v službi 13 let in je bil šele pred nekaj meseci stalno nameščen. Zapuščena ženo in šest nepreskrbljenih otrok. V službi je bil marljiv in vesten.

* **Smrt na ulici.** Na Aleksandrovi cesti v Mariboru se je nenadno zgrudil na tla 46letni posestnik Franc Štosir iz Mlinske ulice in nekaj trenutkov nato umrl. Zadel ga je kap.

* **Velik požar na Sušaku.** V nedeljo je nastal v skladišču lesa Dragotina Pavlovića, Bakarića in tovarišev na Delti požar, ki se je razširil na vse skladišče. Še preden so prišli sušaški gasilci na pomoč, je bilo že vse mesto zavito v goste oblake dima. Ker je pihal močan zapadni veter, je ogenj divjal s še večjo silo vse do večera. Požrtvovalni gasilci so napeljali okrog 20 cevi, ki so neprestano bruhale ogromne množice vode na goreče skladišče in posrečilo se jim je, da so preprečili razširjenje požara na druga skladišča. Kako je ogenj nastal, ni znano.

* **Glukonema deklica je zanetila požar.** Te dni je požar upepelil viničarijo Jurija Klampferja v

nekoliko zavedel. Ni pa mogel še razločno govoriti.

Poročilo o srečnem naključju je sprejela Edita z nekim posebnim zadovoljstvom. Takoj je hotela nekaj ukreniti, a prav tedaj jo je pozvala Albina, naj pride k njej v sobo.

Zaradi neprétrganega žalovanja po očetu je sirota naposled prav resno zbolela. Blede ko zid je ležala na postelji, nobena jed ji ni dišala. Ko je zagledala Edito, jo je povabila, naj sede k njeni postelji.

«Ali ga še ni?» je vprašala po vitezu. «Čemu neki tako dolgo odlašaja?»

«Vsak trenutek ga pričakujemo», je odgovorila z namišljeno resnobo. «Kako se bo prestrašil, ko te bo našel na bolniški postelji! Oh, da se je moglo to zgoditi!»

«Tudi meni ni prijetno. Delo zastaja in še drugo je treba urediti. Poprej smrt, zdaj pa spet bolezen»

«Zmešnjave, same zmešnjave!» Edita je bila polna ponarejenega sočutja. «Ali naj stečem po padarja? Ali si že naročila zdravila?»

«Doslej to še ni bilo potrebno. Mislim sem, da bom premagala bolezen. Danes pa me je spet prijelo.»

«Škodovala ti je žalost in pa to, ker si ne privoščiš počitka. Svarila sem te že, da vse pre-malo paziš na svoje zdravje. Ako boš tako ravnala, pojdeš kmalu za očetom.»

«Doslej sem bila trdna ter mi ni zlepa kaj škodovalo. Vsekakor sem se morala nekaj pre-

grešiti. Vidim, da se bo treba varovati, da se bolezen ne ukorenini. Ali je padar doma? Reci mi, naj pride semkaj. Rada bi se z njim posvetovala.»

Zvita nečakinja je odhitela kakor igračka. Zunaj pred vrati se je zlobno namuznila. Kovati je začela nove načrte. Kozma ji bo pomagal.

«Toda počasi in previdno...» Tako je sklepala med potjo proti staremu stolpu, stoječemu na sredi dvorišča.

V stolpu je prebival Kozma, grajski padar. Spodaj v prostrani sobani je imel svojo delavnico. Tu je kuhal zdravilna zelišča in pripravljaj iz medu, voska, smole in masti neko mazilo za odprte rane. Baval se je tudi z raznimistrupi, kadar ni bilo drugega opravila. Njegova zdravila so bila predvsem namenjena plemstvu, v sili pa je pomagal tudi preprostemu ljudstvu.

Kozma in Edita sta morala biti dobra znanca. Pozdravila sta se kot najboljša prijatelja. Padar ji je poljubil roko. «Sedite, milostiva! S čim naj vam postrežem?» Beseda mu je tekla ko olje.

«Albini ni nekaj prav», mu je odgovorila. «Pojdite takoj, ker vas nestrpnost pričakuje.»

«Vi pa ostanite tukaj», ji je naročil, ko mu je bolezen površno opisala. In že je napolnil žep z raznimi zdravilnimi praški in mazili.

Edita je ostala sama v njegovi sobi. Pregledovala je zdravila in pripravo. Vse jo je zanimalo, samo vonj ji ni ugajal. Ves čas je držala pred nosom robec, ki ga je poprej naškropila z dišečo tekočino.

Padar se je kmalu vrnil. «Sile ji ni, le preveč je občutljiva», je rekel malomarno. «Škoduje ji seveda žalovanje.»

«Tedaj bo skoro ozdravela», je dejala z nejevoljo.

«Ako bi se potrudil, bi ji odleglo že danes», se je ponašal s svojim znanjem.

«Tako pa...?» ga je gledala vprašujoče.

«Poprej moram vedeti, ali nimate morda vi drugačnii načrtov...»

Zlobnica mu ni odgovorila. V zadregi se je igrala s posušeno cvetko.

«Milostiva, dovolite mi, naj čujem vaše želje.» Kozma je pritegnil stol in sedel v njeno bližino.

«Zadeva je kočljiva», je odvrnila prav važno. «Vendar pa so vam moji načrti že kolikor toliko znani...»

«Ne vem, ali ste se odločili...» Gledal jo je nepremično, kakor bi ji hotel brati odgovor z obraza.

«Ali bi...?» je pomišljala in čakala odgovora.

«Odgovorite jasno!» Kozma ji ni hotel ničesar svetovati. «Čim več mi boste zaupali, tem rajši vam bom pomagal.»

«Torej mož beseda!»

«Velja!» ji je segel v roko. «Kakor sva se dogovorila.»

«Ako mi bo uspelo, dobite obilno nagrado V nobenem primeru pa se vam ni treba bati, da bi vas izdala.»

(Dalje prihodnjic.)

Žitnicah v Slovenskih goricah, kjer je stanoval viničar Nikolaj Seršič s tremi nedoraslimi otroki. Nesrečo je povzročila igra otrok, ki so ostali sami doma. Gluhonema sedemletna Marija Seršičeva je vzela z ognjišča nekaj tlečega dračja in ga v hlevu vtaknila v turščevino. Seveda so ognjeni jeziki objeli viničarijo in jo do tal uničili.

* **Velik požar.** V eni izmed zadnjih noči zgodaj zjutraj je nastal ogenj v gospodarskem poslopiju posestnika Bezjaka Jakoba v Šturmovcih, občina Pobrežje. Ogenj je zajel tudi ostrešje hlevov. V plamenih se je zadušilo pet svinj, a šest svinj so morali takoj zaklati, ker so bile opečene. Poleg poslopja je zgorelo tudi vse gospodarsko orodje z veliko zalogo sena in slame. Na pomoč so prvi prihiteli gasilci iz Ptuja z motorno brizgalno. Reševalna dela je vodil starosta ptujske gasilske župe g. Muzek. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen.

* **Požar na Viču.** V noči na ponedeljek je nastal na Viču nevaren požar. Ko je hlapec v mlinu g. Edvarda Mesesnela ponoči vstal, da nakrmi konje, je opazil na drugi strani Gradašnice rdečkast sij in ugotovil, da je gorelo domače gospodarsko poslopje. Hlapec je hitro poklical domače, nato pa zbudil še nekatere gasilce. Gasilci so takoj prihiteli z brizgalno in začeli gasiti. Leseno poslopje, ki je služilo za skladišče lesa in drv, je zgorelo do tal.

* **Pod vlak je skočila v Mostah pri Ljubljani** 26letna Marija B. iz Dravelj, ki je bila kot pletilja uslužbena v nekem ljubljanskem podjetju. Bila je takoj mrtva. Vzrok njenega obupnega korača ni znan.

* **Huda nesreča v velenjskem premogovniku.** Kopač Grabner Jurij je pri vožnji premoga padel z vozičkom vred v globok rov. Pri padcu je dobil nevarne poškodbe. Pretresel si je možgane in ima zlomljena tri rebra. Po odredbi zdravnika bratovske skladnice g. dr. Kolška je bil takoj prepeljan v rudarsko bolnišnico v Pesjem.

* **Najdba pogrešančevega trupla.** V začetku marca je iz Trbovelj neznanokam izginil rudar France Dolšek. Ker je bil neozdravljivo bolan, se je takrat domnevalo, da je šel prostovoljno v smrt. Sorodniki so ga iskali vsepovsod brez uspeha. V soboto popoldne pa je našel neki pastir v gošči ob cesti proti Mariji Reki razpadlo moško truplo. Žena pogrešanega Dolška je spoznala v mrliču svojega moža. Na kak način je Dolšek umrl, se ne more dognati, ker je truplo že čisto razkrojeno. Zapustil je ženo s štirimi nepreskrbljenimi otroki. Naj počiva v miru!

* **Dva požara na Spodnji Polskavi.** V kratkem razdobju enega tedna sta bila na Spodnji Polskavi pri Pragerskem kar dva požara. Prvi je nastal pred dnevi v gospodarskem poslopiju posestnice Martinškove v bližini Orthaberjevega mlina. Prav tako s slamo krita hiša soseda Šprogarja. Da ni pogorelo Martinškovo stanovanjsko poslopje, gre zahvala domačim gasilcem. Drugič je farni zvon oznanil požar v petek 24. maja zjutraj. Gorelo je pri posestniku Soršaku. Tudi tu je pogorelo gospodarsko poslopje do tal, medtem ko je ogenj hišo le delno poškodoval.

* **Domačija v ognju.** Posestniku Josipu Sibilu v Trsnicah pri Račjem so zgoreli hiša, skedenj, kolarnica in hlev.

* **Otroci so zanetili požar.** Pri Klamferjevih v Žitnici pri Slovenskih goricah so bili otroci sami doma. Nenaadno je nastal v hiši požar, ki je hišo čisto upepelil. Požar so zakrivali najbrže otroci pri igri z vžigalicami.

* **Ni zažgal otrok.** Pri Lorenčičevih v Gorenjem Gasterju je pri požaru zgorel osemletni domači sinko Ivan. Sprva so menili, da je Ivan Lorenčič sam zanetil požar. Zdaj pa so se dobile priče, ki so izpovedale, da je mali Ivan v hlevu spal in bi se bil gotovo rešil iz plamenov, ako bi požar sam zanetil. Na podlagi preiskave so orožniki aretirali nekega preužitkarja iz bližine, ker je osumljen, da je v pijanosti in iz nepredvidnosti zažgal hišo.

* **Pobegla konja se iščeta.** Te dni se je posestniku Slavku Goričanu iz Goričanovca pri

Krapini pripetila na cesti pri Kamniku nenavadna nesreča. Vozil je s svojima kobilama po cesti, pa sta se mu živali na lepem splašili zaradi drvečega kolesarja. Sreča v nesreči je bila, da sta se kobili pri tem odtrgali od voza, sicer bi bilo šlo tudi za voznikovo življenje, nato pa odbežljali po cesti proti Mengšu in Domžalam. Gospodar ju je dolgo brez uspeha iskal po vsej okolici. Kakor kažejo znamenja, ju je na cesti presregel kak domačin in ju spravil v svoj hlev, morda celo z namenom, da ju na tistem proda. Obe kobili sta rjave barve z velikima belima lisama na glavah in je stara ena osem, druga pa pet let.

* **70 tisočakov ožganih.** Murskosoboški veletrgovec Franc Čeh je prinesel k mariborski podružnici Narodne banke cel šop ožganih tisočakov. Pripovedoval je žalostno zgodbo, ki je svarilen zglod ljudem, naj ne držijo večjih denarnih zneskov doma. V eni zadnjih noči se je vnela hiša nekemu bajtarju v murskosoboški okolici. Plameni so prešli tudi na omarico, kjer je imel bajtar shranjenih 150 tisočakov. V zadnjem trenutku se mu je posrečilo seči po denarju. 70 bankovcev je tako ožganih, da ne morejo več v promet.

* **S strihninom v smrt zaradi nesrečne ljubezni.** Pri Sv. Petru niže Maribora se je pripetil žalosten dogodek. Dva mlada fanta sta segla po strupu iz obupa nad življenjem. 22letni Vincenc Mihorko, mizarski pomočnik iz Rač, je imel v Št. Petru izvoljenko, hčer posestnika Klojčnika. Dekle pa za njega ni maralo in tako si je fant gnal nesrečo tako k srcu, da je sklenil iti v smrt. Po naključju pa je brat njegove izvoljenke, 19letni Klojčnik Martin, doživljal slično usodo. Tudi njega je zavrnilo dekle. Tako je skupna nesreča oba fanta zedinila k usodnemu sklepu. V nedeljo zvečer je prišel Mihorko h Klojčniku na dom. Prinesel je s seboj strihnin, ki sta ga oba zaužila. Znaki zastrupljenja so se pokazali takoj. Obupani domačini so odhiteli v Maribor po reševalce, ki so prišli po oba zastrupljenca. Za Klojčnika je prišla pomoč prepozno. Mihorko je še živel, pa so ga naglo zapeljali v mariborsko bolnišnico. Zdravniki upajo, da bo ostal pri življenju.

* **Naplavljenno truplo.** Pri Središču je Drava naplavila truplo neznanega mladega utopljenca. Truplo je bilo že dalje časa v vodi in je precej razpadlo.

* **Zalolgra dveh otrok.** Graška policija je poslala mariborski obvestilo, da sta padla v Götzu pri Leobnu v Muro sedemletni Rosenberger in njegova štiriletna sestra Francka in utonila. Ker njunih trupelc niso mogli najti, domnevaajo, da jih bo Mura naplavila najbrže v kakšnem kraju na jugoslovenskem ozemlju. Zaradi tega prosi mariborska policija vse orožniške postaje ob meji, naj bi v primeru naplavitve trupelc nesrečno umrlih otrok takoj obvestile policijo v Gradcu ali v Mariboru.

* **Domačija v ognju.** V soboto popoldne je začelo goreti gospodarsko poslopje posestnice Rozalije Horvatove v Placarjih pri Sv. Urbanu. Požar je nastal ob času, ko so bili vsi domači zaposleni na polju. Ko so opazili, da jim gori domačija, so v družbi še nekaterih vaščanov stekli na dom, da rešijo živino, kar se jim je z veliko muko posrečilo. Zgoreli so vsi poljski pridelki, posoda za vino, gospodarsko orodje in tudi mlin na stroj. Niso pa mogli preprečiti, da se ne bi ogenj razširil še na hišo. Šele, ko so prihiteli ptujski gasilci pod poveljstvom g. Breznika, se je posrečilo z motorno brizgalno omejiti požar in preprečiti, da se ogenj ni razširil na sosedne zgradbe.

* **110letni samomorilec.** V Banji v pribojskem srezu se je obesil Jevrem Nikočević, ki je bil s svojimi 110 leti menda najstarejši človek v Sandžaku. V zadnjem času ga je začela mučiti starost. Pritoževal se je tudi, da se ne razume s svojo hčerjo, pri kateri je živel. To je menda tudi bil vzrok, da si je vzel življenje. Zvečer, ko je v hiši vse pospalo, je vzel vrv za sušenje perila in se obesil v svoji sobi. Jevrem je bil tri-

krat oženjen. S prvo ženo ni imel otrok, druga mu je rodila sina, ki ima sedaj 70 let, tretja pa hčer, ki šteje zdaj 21 let. Eden njegovih vnukov šteje že 40 let, najstarejši pravnuk pa je že tudi dorasel za ženitev.

* **Smrt gluhoneme neznanke.** V ljubljanski hiralnici sv. Jožefa na Vidovdanski cesti je umrla 22letna gluhonema mladenka, ki so jo poznali samo po imenu. Dekle je bilo božjastno in je preminulo zaradi hudega napada. Neznanka je prišla v ta zavod iz zavoda za duševno bolne na Poljanskem nasipu, kjer o nji niso inenli drugih podatkov, kakor da je štela 22 let in bila doma iz Maribora. Marija je bila precej velike in močne postave.

* **Samomor Slovenca v Zagrebu.** V soboto se je ustrelil v Zagrebu redar Daniel Ogrizek, star 25 let, doma iz okolice Celja. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

* **Zvišana kazen za usmrtilcev ljubice.** Ljubljansko okrožno sodišče je v marcu obsodilo mizarskega pomočnika Andreja Boštijančiča na osem mesecev zapora, ker je usmrtil ljubico po dogovoru in na prošnjo. Štefanija Mlinarjeva se je takoj zgrudila in kmalu umrla, medtem ko si je Boštijančič izkušal pognati strel v glavo, pa mu je samokres odpovedal. Državni tožilec je prijavil priziv zaradi prenizke kazni na apelacijsko sodišče, v katerem je poudarjal, da je osem mesecev premalo, ker je obtoženec usmrtil osebo, sicer na njeno prošnjo, toda kljub temu je izvršil hudo zločinstvo, ker bi se bil moral zavedati posledic takega dejanja. Apelacijsko sodišče je zdaj Boštijančiču zvišalo kazen na 18 mesecev zapora.

* **Dober lov kamniških orožnikov.** Marljivi kamniški orožniki so imeli zadnje dni kaj izdaten plen. Ujeli so dva tička, ki sta se že dolgo skrivala pred roko pravice. To sta 29letni Antoa Peštotnik in njegov pajdaš Franc Rogel, oba znana po svoji poželjivosti po tuji lastnini, zlasti pa velika prijatelja tujih koles. Prvi ima na vesti nedavni vlom v gostilno g. Nandeta Novaka na Vrhpolju pri Kamniku, kjer je iz predala izrezal ključavnico in pobral denar in hranilne knjižice v vrednosti okrog 26.000 Din. G. Novak je zlikovca zasačil in mu nakradene reči odvezel, vendar pa ga je iz usmiljenja izpustil. Pestotnik in Rogel sta se že dalje časa pečala s tihotapstvom saharina in kreslinih kamenčkov iz Avstrije.

* **Usmrtilcev strahovalca.** Dne 22. maja zjutraj je bil usmrčen Andrija Gradiček, ki je bil 13. aprila obsojen pred izrednim sodiščem za zadržanje države, ker je pripravljaval atentat na bana savske banovine, ker je hudo ranil orožniškega podnarednika Marka Sudara, ker je bil v tujini član strahovalske organizacije in ker je na povratku iz Madžarske napadel orožniško patroljo ter hudo ranil orožnika Živka Grozdaniča.

* **Fantovski pretep s smrtnim izidom,** ki se je dogodil 22. februarja v Župeči vasi, se je obravnaval pred mariborskim okrožnim sodiščem. Na zatožni klopi je sedel 22letni Martin Zafošnik, ki je bil zadal smrtonosne rane z nožem 21letnemu Martinu Kmetcu. Zafošnik se je zagovarjal s silobranom. Obsojen je bil na leto dni strogega zapora.

* **Skale sta valila.** Pred malim senatom v Celju sta se zagovarjala 26letni steklar Franc Majes iz Malega Širja pri Zidanem mostu in 22letni Adolf Vizovišek, sedlarski pomočnik iz Velikega Širja, ker sta 24. marca valila nad občinsko cesto, ki drži z Zidanega mosta v Veliko Širje, 20 do 200 kg težke skale po pobočju na občinsko in banovinsko cesto in na železniško progo. Na občinski cesti je obležalo 25 do 30 skal, okrog 200 kg težka skala pa se je zvalila med oba železniška tira. Četrť ure pozneje bi bil moral privoziti vlak. K sreči pa je neki potnik pravočasno opazil skalo na progi in obvestil kretničarja, ki je skalo odstranil. Obtoženca sta priznala dejanje in se zagovarjala s pijanostjo. Franc Majes in Adolf Vizovišek sta bila obsojena vsak na eno leto in šest mesecev robije in na izgubo častnih pravic za dobo dveh let.

* **Pobreška žaloigra pred sodiščem.** Te dni sta se zagovarjala pred senatom 26letni mizarški pomočnik Anton Straus in 32letna vdova Angela Gselmanova. Straus je bil obtožen, da je v noči na 18. marca na Pobrežju do smrti pobil na tla mizarškega mojstra Gselmana, Angela Gselmanova pa, da je sporazumno s Strausom izvalila svojega moža iz hiše, da je Straus lahko navahnil nani. Straus je bil obsojen na sedem let robije, Gselmanova je bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena.

* **Drzen nočni vlom v Celju.** V noči na petek je neznan vlomilec splezal na balkon vile notarja g. Burgerja v Tavčarjevi ulici, se splazil v sobo in odnesel tri kose temnomodrega, rjavega in sivoga moškega sukna, tri pare nizkih čevljev, moški klobuk, štiri nove poletne in dve zimski srajci, šest belih srajc, kos svile za žensko obleko in več manjših kosov svile, šest rjuh, okrog 10 brisač, okrog 15 parov moških nogavic, po eno črno in rožasto bluzo, več moških spodnjih hlač in še nekaj drugih predmetov. Vlomilec, ki je imel pomagača, je pustil prstne odtiske, ki bodo policiji dobro služili pri preiskavi.

* **Mladoletni vlomilci.** Te dni so pri posestniku Avguštinu v Gorenji vasi nad Medvodami sredi dneva vlomili trije mladi ljudje, dva okrog 16 let stara fanta in dekle podobnih let. Vpričo sedemletnega posestnikovega sina, ki je bil sam doma in ki so ga nepovabljeni gostje zastrašili kakor pravi razbojniki, so brskali po hiši za denarjem, a so se morali na koncu zadovoljiti s tem, da so odnesli iz kašče nekaj klobas, gnjati in jajc. Po opisu, ki ga je podal Avguštinov fantek, je ljubljanska policija takoj osumila, da so bili na delu otroci nekega K., ki se je pred kratkim preselil iz Trzina v Koseze, 17letni Ivan, ki je pred kratkim vnovič pobegnil iz Ponovič, 16letna Gilka in 15letni Štefan. Policija je vse tri aretirala, da jih odda v zavod za poboljševanje pokvarjene mladine.

* **Zaplenjen daljnogled.** Orožniška postaja v Storah je odzvela neki osebi daljnogled, ker obstaja sum, da je bil ukraden. Daljnogled ima na zadnjem levem steklu nekaj pičic v velikosti prosa in nekaj večjih v obliki zvezdic. Te pičke se ne vidijo, kadar kdo gleda na daljnogled. Lastnik daljnogleda naj se postavi javi.

* **Ukradeno kolo.** V noči na ponedeljek je v Rožanski Slatini neznanec ukradel kolo znamke Peugeot, s tvorniško številko 787.438, rdeče pleškano, poldirkalno in s sireno. Oseba, ki bi se ji ponudilo takšno kolo v nakup, naj ponujalca javi bližnji orožniški postaji.

* **Tri žrtve tihotapstva.** Predzadnji torek so našli graničarji iz Kranjske gore na planini Grajčici dva tihotapeca mrtva. Najbrž ju je zasul plaz. To sta 29letni brezposelni delavec Franc Košnik, rojen v Trzihu, in 19letni brezposelni trgovinski pomočnik Jože Balon, rojen v Kapeli pri Brežicah. Oba sta bila doma iz Javornika pri Koroški Beli. Imela sta s seboj saharin in tobak. Kakor vedo ljudje iz Srednjega vrha, ki so ju poznali, je bila v njunih družbi 22letna Frančiška Hudovernikova, ki jo tudi pogrešajo, a je še niso našli. Nesreča se je zgodila ob koncu januarja. Od takrat jih sorodniki pogrešajo.

* **Vlom v občinski urad.** V noči na soboto so trije neznanec poskusili vlomiti v občinski urad v Radomljah. Že so odtrgali železno mrežo z okna in se spravljali v notranje prostore, ko so jih opazili sosede. Tedaj so vsi zbežali. K sreči je nekdo poznal enega. Orožniki iz Mengša so še isti dan vse prijeli. Dva sta domačina in eden iz Rove.

* **Obsodba zaradi žaljenja poštnega upravnika.** Pred meseci je prejela neka starejša kmetica po pošti v Vojniku zavarovalnico. Ko je potem kupovala v Baragovi trgovini blago, se ji je zdelo, da nima toliko denarja, kakor bi ga morala prejeti. Trgovec Baraga je o tem takoj obvestil banovinskega zdravnika dr. Rudolfa Mikuža in proti upravniku pošte g. Ivanu Gorečanu v Vojniku je bila napisana očitava. Ko pa je prišla omenjena žena domov, je ugotovila, da ima ves

denar v cajni. Seveda je bilo postopanje proti upravniku g. Gorečanu takoj ustavljeno. Doktor Mikuž pa je kljub temu izobesil v oknu neke šivilje lepak z vabilom na maškarado, ki so jo privedli bojovniki v Vojniku. Na lepaku pa je bila slika, ki je žalila poštnega upravitelja v Vojniku. Državno tožilstvo je obtožilo dr. Rudolfa Mikuža zaradi uradnega žaljenja in te dni je bila na sreskem sodišču v Celju razprava. Dr. Rudolf Mikuž je bil obsojen na 10 dni zapore in 200 Din globe, za primer neizterljivosti pa še na nadaljnje štiri dni zapore in na plačilo stroškov nepogojno. Poštni upravnik g. Ivan Gorečan, zaslužen in požrtvovalen nacionalni delavec, je dobil s to sodbo popolno zadoščenje.

* **Krvav spopad z zločincem Omerzo na Vrhpolju pri Moravčah.** Moravski orožniki so bili v torek popoldne obveščeni, da se na Vrhpolju v luži batarice Brigitte Gaberskove skriva sunljiv človek. Komandir se je z mlajšim tovarišem takoj odpravil v vas. A ko sta stopila v bajto in vprašala neznanca, odkod in kako, je tujec na lepem potegnil revolver iz žepa in oddal iz neposredne bližine na orožnika sedem streliv. Oba orožnika sta bila nevarno ranjena, bila sta pa vendar še toliko pri močeh, da sta zadala napadalcu tri vbode z bajonetom v glavo in vrat. Med divjim ruvanjem v koči je neznanec sprožil še en strel komandirju v roko in pobegnil. Ranjenca, ki sta izgubila precej krvi, so pri Gaberskovi takoj položili na posteljo in ju negovali, kakor so vedeli in znali, potem pa so ju prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Kakor sta izpovedala ranjenca, je bil zločinec po vsej verjetnosti zloglasni razbojnik France Omerza z Blance pri Sevnici, ki ga že kakšnega pol leta preganjajo vse orožniške postaje po dravski banovini.

* **Drzen vlom v trgovino.** V Selah pri Svetem Lovrencu na Dravskem polju je bil v trgovino Franca Zlahtiča izvršen drzen vlom. Vlomilci so z železnim drogom zapah zadnjih vrat s silo odstranili in na ta način prišli v trgovino, kjer je bila blagajna. Iz blagajne so odnesli 5484 dinarjev gotovine, 50 avstrijskih srebrnih kron, nekaj vrednostnih papirjev, dve moški srebrni uri, dve ženski zapestni uri in nekaj blaga. Orožniki so uvedli obširno preiskavo, toda za vlomilci ni sledi.

* **Drzna tatvina denarja.** Guzljivi ali po domače Balantovi imajo smolo, saj je bilo zadnja leta pri njih večkrat vlomljeno. To pot je prišla na vrsto sobica domačega hlapca Petra Megušarja. Pri Balantovih imajo gostilno in trgovino. Tamkaj je tudi škojeloška pošta, zadnje leto pa se uporablja stranska zgradba še za glavno skladišče tobaka, katerega prodajo so prevzeli Guzljivi za škojeloško območje. Posestnik in predsednik občine Trate v Poljanski dolini g. Franc Jelovčan je hotel te dni plačati tobak in je oddal kuverto z zneskom 17.686 Din na avto, ki prispe na večer v Škofjo Loko. Balantovi so denar v redu prejeli. Drugega dne bi bil moral njihov hlapec Peter Megušar z denarjem v Ljubljano, obenem pa bi bil pripeljal iz mesta tudi novo tobačno zalogo. Ker je Megušar zanesljiv, so mu Guzljivi zavitek z denarjem izročili že zvečer. Hlapec je legel k počitku in si položil kuverto pod zglavje. Medtem pa mu je denar izginil. Orožniki so šli takoj na delo in obvestili o tatvini tudi bližnje postaje. Ze ponoči je orožniška patrulja iz Železnikov v Selah na domu aretirala 30letnega delavca Lojzeta Tavčarja, ki je po daljšem zasliševanju priznal tatvino in takoj po tatvini hitel k bližnjemu kozolcu, kjer je vtaknil kuverto z denarjem v otep slame. Orožniki so odvedli Tavčarja pod kozolec, kjer je po daljšem brskanju iztaknil otep, v katerem je bila kuverta s 17.680 dinarji.

* **Smrtna obsodba sina, ki je naročil umor svoje matere.** Pred velikim senatom v Celju se je obravnaval v ponedeljek 27. maja strašen zločin. 32letni Ivan Polenik, pristojen v Mislinje, 44letni posestnik Adam Repec in njegova žena 48letna Frančiška so se zagovarjali zaradi umora Repčeve matere Elizabete. Ivan Polenik je bil obtožen, da je letos 18. februarja na gozd-

nem kolovozu pri Sv. Jakobu v šentjurski okolici po zrelem preudarku in zaradi obljube dosmrtno oskrbe usmrtil 68letno preužitkarico Elizabeto Repčevò, mater obtoženega Adama Repca, s tem, da jo je večkrat udaril z gorjačo po glavi in ji zdrobil lobanjske kosti. Adam Repec in njegova žena Frančiška Repčeva pa sta bila obtožena, da sta letos v času od 26. januarja do 18. februarja kot sin in snaha, da se rešita preužitka, po zrelem preudarku in iz koristoljubja sklenila usmrtiti svojo mater, odnosno taščo Elizabeto Repčevò in v to svrhu z obljubo dosmrtno oskrbe v svoji hiši zavedla Ivana Polenika, da je umoril Elizabeto Repčevò. Ko so ljudje našli preužitkarico, je bila že mrtva. Truplo je ležalo z obrazom v blatu. Glava je bila na več mestih razbita. Poleg trupla je ležal okrvavljen nož, s katerim se je Elizabeta Repčeva vračala z njivice, pri glavi pa so našli močnejšo bukovo in slabejšo brezovo gorjačo, ki sta bili omadeževani s krvjo. Ker so ljudje vedeli, da so živeli Adam Repec in njegova žena in Elizabeta Repčeva v sovraštvu in so se često tožili in ker je po umoru izginil Ivan Polenik, ki je bil tri tedne stanoval pri Repčevih, je sum takoj padel na vse tri obtožence. Zakonca Repčeva so takoj aretirali, Polenika pa so pozneje izsledili na Pohorju. Po dolgi obravnavi je bil Adam Repec obsojen na smrt z obešenjem, Ivan Polenik na dosmrtno robijo, Frančiška Repčeva pa na 20 let robije. Vsi so tudi obsojeni na trajno izgubo častnih državljskih pravic, na povračilo stroškov kazenske obravnave, na povračilo povprečnine po 3000 Din in na plačilo odškodnine za pogrebne stroške.

* **Poneverbe občinskega sluga v Celju.** Pred malim senatom v Celju se je zagovarjal zaradi poneverb 39letni Ivo Švarc, bivši uradni sluga celjske mestne občine. Obtožnica navaja, da je Ivo Švarc v več letih kot sluga pri mestni občini v Celju poneveril 18.731 Din. Obtoženec je pozneje poravnal škodo. Dalje je bil obtožen, da je pod pretvezo, da bo izposloval dvigle denarnih vlog poneveril tri hranilne knjižice Mestne hranilnice celjske, in sicer Antoniji Imenškovi lani v oktobru hranilno knjižico na ime Rozalije Bevčeve z vlogo 18.745 Din, ge. Dolžanovi iz Gaberla lani v začetku decembra hranilno knjižico na ime maloletnega Cirila Dolžana z vlogo 14.214 Din in Matiji Borštnerju lani decembra hranilno knjižico z vlogo 11.600 Din. Obtoženec je imel kot sluga celjske mestne občine poprečno 2400 Din mesečnih dohodkov. Priznal je, da je prejel omenjene hranilne knjižice, trdil pa je, da ni imel namena prevariti lastnike. Ivo Švarc je bil obsojen na dve in pol leta robije, na 600 Din denarne kazni, odnosno 10 dni zapore, na izgubo častnih pravic za dobo petih let, na izgubo javne službe, na plačilo stroškov kazenskega postopanja in na plačilo odškodnine zasebnim udeležencem.

* **Nevaren vlomilec.** Te dni se je pojavil nevaren lopov v okolici Grosupljega. Mož je srednje postave, še mlad, na sebi je imel živo sportsko obleko. Ljudje so postali pozorni nanj zaradi številnih tatvin in vlomov in je vlomilec vedno puščal za seboj sledove gumijastih čevljev. Slednjič se je pojavil v Spodnji Slivnici, kjer je ponoči obiskal več hiš in odnesel poleg denarja mnogo različnih predmetov. Tam so ga v zgodnjih jutrnjih urah ljudje izsledili, a jim je ušel. Preganjalcem je grozil z revolverjem in je tudi res večkrat ustrelil proti njim. Nevarni klatež je obiskal tudi župnišče na Kopanju, odkoder je odnesel precej gotovine in nekaj živil. Vlomil je še pri dveh posestnikih v Račni in poskušal tatvinsko srečo v Mlačevem in na Grosupljem.

* **Konjem je rezal repe.** Gospodarji v Spodnjem Brniku, Laševčah, Topoli, Mengšu in Pšati so bili že nekaj tednov silno razburjeni zaradi nekega zlikovca, ki je ponoči v hlevih rezal konjem repe, da bi žimo prodajal. Daj so orožniki razkrinkali tatu konjskih repov in našli pri njem tudi 16 odrezanih repov. Izročili so ga kamalskemu sodišču.

NAŠI NA TUJEM

Iz Buschhausena (Nemčija) nam pišejo: V začetku leta smo ustanovili v Buschhausenu novo društvo, ki se imenuje Jugoslovensko pevsko in podporno društvo «Zvon», Oberhausen-Buschhausen. Društvo je nacionalno in sprejema samo one rojake, ki so državljani kraljevine Jugoslavije. Sprejemamo seveda tudi takšne rojake, ki so bili doslej zapeljani od raznih tujih društev, ako pokažejo, da so spet na pravi poti. Dne 19. maja smo imeli izredno zborovanje in nas je obiskal predsednik Zveze jugoslovenskih podpornih društev g. Pavel Bolha s tremi predsedniki iz Westfalije. Naš predsednik g. Sevšek jih je prisrčno pozdravil in jim obrazložil delo našega mladega društva. Bili so prav zadovoljni z nami, posebno jim je ugajalo tudi naše petje. Naj se ob tej priliki še zahvalimo gosp. Bolhi za podporo, ki jo je dal društvu. — Zvesti član društva in dober pevec g. Matija Maček je s svojo ženo go. Elizabeto, rojeno Mervikovo, praznoval dne 8. maja srebrno poroko. Oba sta iz Zagorja ob Savi. Želimo jima še mnogo srečnih let!

Iz Holthausena (Nemčija) nam pišejo: Jugoslovensko rudarsko društvo za Herne-Holthausen je imelo 5. maja pomladno veselico, ki sta jo obiskala tudi katoliški društvi iz Gerthe in iz Holthausena. Na prireditve sta prišla dalje zvezni blaginik g. Sentjurs in predsednica Ženskega narodnega društva iz Buer-Hassela. Veselica je lepo uspela.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršni vse bančne posle najkulantneje. Poštne uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Flandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne naznive

PROGRAM RADIA LJUBLJANE

od 2. do 9. junija.

Nedelja, 2. junija: 7.30: kmetijska ura; 8.00: nekaj koračnic na ploščah; 8.15: prenos iz frančiškanske cerkve; 9.00: versko predavanje (pater Regalat Čebulj); 9.15: V hribih se dela dan, v hribih žari (sodelujejo radijski orkester in plošče, Akademski kvintet in Drago Žagar); 11.40: obvestila; 12.00: Kar želite, vse dobite, kar imamo, vse vam damo (koncert plošč po željah); 16.00: Fox na fox (plošče); 16.15: Ženska ura: Počitniške kolonije (Marija dr. Kuraltova); 16.30: rezervirano za prenos z velesojma; 19.30: nacionalna ura; 20.00: čas, poročila, spored, obvestila; 20.30: Od Krna do Učke gore (koncert pevskega zbora «Tabora»), vmes predavanje g. Vladimira Regallyja; 21.30: čas, poročila, spored; 22.00: Ljubljana, srce Slovenije (profesor Jarc v esperantu); 22.10: Orkester vam bo sviral, plošče bodo pele korajžne in poskočne, okrogle in ve-sele; 23.00: prenos z velesojma.

Ponedeljek, 3. junija: 12.00: odlomki iz «Aide» na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Klavir, oh ta klavir (same ve-sele in poskočne); 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Te prešmentane citre (plošče); 18.20: zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna); 18.40: čas, poročila, spored, obvestila; 19.00: Beethoven, Schubert, Brahms (peča bo Vida Rudolfova; igrali bodo trije člani radijskega orkestra); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos opere iz Beograda; Naša opera v letošnji sezoni (Vilko Ukmar); 22.00: Vabimo vas na Bled (esperanto), čas, poročila, spored; 22.20: prenos iz Beograda;

Torek, 4. junija: 11.00: šolska ura; Koroški Slovenci (France Uršič); 12.00: Tuji kraj, tuje pesmi (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00:

čas, obvestila; 13.15: radijski orkester; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Deca občuduje velesojma (Cirila Medvedova); 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: Slovenski biseri (radijski orkester); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos Händlovega oratorija «Juda Makabejec» z Dunaja; 22.00: Ali poznate Julijske Alpe (dr. Reya v esperantu); 22.10: čas, poročila, vreme, spored; 22.30: angleške plošče.

Sreda, 5. junija: 12.00: Danes po domače, drugič pa drugače; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Kmečka godba nam igra (kvartet «Hmtadra» in plošče); 18.00: Rampampam (Josephine Bakerjeva poje na ploščah); 18.20: pogovor s poslušalci; 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: Zakon o obvezni telesni vzgoji (Sancin); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Vita breve (prenos iz opernega gledališča v Ljubljani); 21.15: moderni španski skladatelji (klavir solo bo igrala ga. Osterc-Valjalova); 21.45: čas, poročila, spored; 22.00: Oglejte si Roggaško Slatino (Milči Jerebova v esperantu); 22.10: radijski orkester.

Četrtek, 6. junija: 12.00: Zvoki naše zemije (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: radijski orkester; 18.00: Šlager na šlager (v venčkih in brez njih na ploščah); 18.20: slovenščina (profesor dr. Rudolf Kolarič); 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: Godci izpod Šmarne gore (Magistrov trio); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos z velesojma; 20.45: IV. stilni večer moderne slovenske glasbe (klavir solo dr. Danilo Švara; uvodno besedo bo imel dr. Anton Dolinar); 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Naša gorska zdravilišča (Ivan Orel v esperantu); 22.10: Zabave željni le posluh (radijski orkester, plošče, mandolinistični sekstet); 23.30: Za ples in krajši čas (prenos iz nebotičnika).

Petek, 7. junija: 11.00: šolska ura; V Parizu, središču zavezniške Francije (Jože Zupan); 12.00: naše vojaške godbe na ploščah; 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: slavni tenoristi na ploščah; 14.00: vreme, spored, borza; 18.00: Iz zvočnih filmov (plošče); 18.20: Kako fotografiramo z nevidnimi žarki (Korenčan); 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: Poslušajmo klarinet (Franc Urbanc); 19.30: nacionalna ura; 20.00: prenos koncerta osiješke glasbene šole ob priliki 15letnice obstoja; 21.30: čas, poročila, vreme, spored; 22.00: Bohinj, kakor je v resnici (esperanto); 22.10: rezervirano za prenos z velesojma.

Sobota, 8. junija: 12.00: Od poldne do dveh odprt bo naš meh za petje, godbo in smeh (plošče); 12.45: poročila, vreme; 13.00: čas, obvestila; 13.15: Od poldne do dveh odprt bo naš meh za petje, godbo in smeh (plošče); 14.00: vreme, spored; 18.00: rezervirano za prenos z velesojma; 18.40: čas, poročila, vreme, spored, obvestila; 19.00: zunanji politični pregled (doktor Jug); 19.30: nacionalna ura; 20.00: Pa tam pod Tivoli se ringelšpil vrti (orkester, plošče, fantje z vasi, harmonika); 21.30: čas, poročila, spored.

ŽENSKI VESTNIK

Cvetoča okna in nekaj nasvetov za gojiteljice sobnih rastlin

Kdo, ki prebiva med mestnimi zidovi, bi si ne želel nekoliko zelenja in cvetja v svojem domu! Vsakdo, ki mu razinere, grotne in stanovanjske, dopuščajo, pa si lahko ustvari majhen vrt na svojem oknu.

Še zmerom je čas, da si omislimo okras za svoja okna. Naredimo ali naročimo si primerne zabožke, v katere zasadimo cvetlice. Najprimernejša velikost takih zabožkov je: širina zabožka (notranja mera) 20 cm, globina 20 do 30 cm, dolžina poljubna. Boljši je krajši zabožek, ker se laže prestavlja. Deske naj bodo do 4 cm debele, da prehitro ne preperijo; porabljuje pa so

tudi 2 cm debele deske. Pobarvati jih ni dobro, bolje je, če jih namažemo s kakim sredstvom, ki impregnira les. Na dnu pa morajo biti luknje, da propuščajo vodo, in dva do trije prečni lesovi, da zabožek ne stoji tik na oknu! Za podstavek je najboljša pločevina primerne velikosti, a nujno potrebno ni.

V pripravljene zabožke sadimo v tem letnem času s pridom: verbene, petunije, kapucinarje, vrtni slak, okrasni beluš, nepostarnik in slično, ali pa nasadimo belagonije, viseče pelargonije, fuksije, pač cvetice, ki so nam posebno priljubljene in seveda ne predrage. Vse te sadike pa sadimo po velikosti zabožka v eno ali dve vrsti (pokoncu rastoče zadržaj, viseče spredej) in po pet do šest v eno vrsto na en meter.

Zalivamo zvečer, ko ni prevroče, ker sicer škoduje mrzla voda razgreti zemlji, odnosno rastlinam. Zalivamo precej močno, da je zemlja do dna prepojena. V prav vročih in suhih dneh zalivamo dvakrat na dan, zgodaj zjutraj in zvečer. Zelo priporočljivo je, če od časa do časa pokropimo te rastline tudi po vrhu. Zlasti, kjer so izpostavljene prahu, da jih s tem operemo in osvežimo.

Ko so se rastline dobro ukoreninile, jih nekoliko pognojimo, in sicer s tekočim umetnim gnojilom, o čemer prihodnjič kaj več.

Fuksije, acaleje, rododendron in podobne, ki slabo ali nič ne odganjajo, precej obrežemo, kar povzroči, da speča očesa odženejo. Torej ne zavrzite takih rastlin, dokler se ne prepričate, da so se res posušile.

Listne ušice, ki so nam zašle na sobne cvetlice, zatirajmo s tobačnim izvlečkom, katerega si sami pripravimo na tale način: V primerno steklenico s širokim vratom denemo čike cigaret in cigar in njih pepel in pustimo nekaj časa na solncu, da se vse skupaj vsede na dno. Nato precedimo skozi krpo ali cedilo, primerno razredčimo in s to tekočino škropimo rastline, ki so napadene od uši. Ta tekočina je tudi dobra za gnojilo, zraven pa še zatira razne zajedavce v zemlji.

Razne sobne rastline, palme, filodendron, aspidistre, kakteje in druge nesimo na vrt ali balkone, da bodo čez leto na svežem zraku in se okrepijo.

Za kuhinjo

Pljučna pečenka z vinom. Kilo pljučne pečenke očisti vseh kožic, posoli in pretakni s slanino. Osminko kile govejega mozga zreži in ga položi v kozo. Po mozgu položi eno zrezano čebulo in zrezan korenček. Na vse to položi pretaknjeno pljučno pečenko. Kozo pokrij in meso duši. Med dušenjem meso večkrat polij s sokom. Ko se je pa sok podušil, zalivaj malo z juho ali vodo, da dobi meso lepo barvo. Ko se je meso lepo rjavno zapeklo, potresi po mesu pest drobtin od črnega kruha, lupinico ene limone in pol lovorjevega lista. Ko so se drobtine napile soka, zalij pečenko ali z belim vinom ali pa z jabolčnim moštom. Ko je pečenka mehka, jo razreži, sok pa pretlači skozi sito in primešaj še žlico naribanega hrena ter polij po zrezani pečenki.

Zdrobova torta s pomarančno kremo. Mešaj, da narase, štiri rumenjake. 20 dek sladkorja, sok in naribano lupinico ene limone. Nato primešaj 10 dek zdroba, 10 dek olupljenih zmletih mandelnov, orehov ali lešnikov in sneg štirih beljakov. Speci v dobro pomazanem tortnem modelu. Krema: deko moke, tri rumenjake in žlico mleka dobro zmešaj, nato prilij pol litra mleka, 10 dek sladkorja in naribano lupinico ene pomaranče. Vse skupaj dobro zvrkljaj. Postavi lonec v krop in zvrkljaje kuhaj, da se zgosti. Ko je krema gosta, jo na hladnem dalje mešaj, da se popolnoma shladi. Hladno torto zreži in daj zraven hladno kremo v čašah.

Jetrna pasteta. 20 dek svinjskih jeter, 20 dek svinjskega mesa, šopek zelenega peteršilja,

drobno čebulo, dva stroka česna in 10 dek slane zmelji na strojčku (zmelji dvakrat, da je prav drobnao). Nato osoli, dodaj čašico ruma, žlico moke, malo popra in dišave. Vse skupaj z roko dobro zmešaj. Kozico obloži s tenko narezano slanino, na slanino deni jetrno zmes, položi tudi po vrhu tenko narezano slanino, da je pasteta čisto pokrita. Na slanino položi lovorjev list. Zdaj postavi kozico s pasteto v drugo večjo posodo, v kateri je za prst visoko krop, in vse skupaj postavi v zmerno vročo pečico, kjer naj se tako v kropu peče eno uro. Da se prepričaš, ali je pasteta pečena, jo čez eno uro z iglo prebodi, in če je igla vroča, je pasteta pečena. Potem vzemi pasteto iz pečice in jo pusti v posodi, da se popolnoma shladi. Ko je pasteta hladna, postavi posodo za minuto v krop, nato jo zvrni na krožnik.

Praktični nasveti

Emajlirana kuhinjska posoda postane počasni siva in zažgana. Ne dá se več izribati. Zato je najbolje, da posodo prekuhaš. V velik lonec ali pa kotel nalij vode. Na štiri litre vode daš pol žlice milnika (Seifenstein), ki ga dobiš v drogeriji. Ko se zmes raztopi, položi vanjo posodo, katero misliš prekulati, in naj vre vsaj eno uro. Nato pusti, da se shladi. Zdaj posodo z drobnim peskom dobro zričaj in pomij v topli vodi.

Pobledele pisanje od črnila lahko spet poriniš. Namoči večkrat zganjen pivnik v raztopini železnega vitriola (pazi na roke in obraz) in ga položi za nekaj minut na pisanje, pa bo spet pošteno in bo čitljivo.

Barvana tla, ko so umazana, umij z mlačno vodo. Ko se posušijo, jih dobro zdrgni s krpo, namočeno v petrolej. Volneno krpo poskropi s petrolejem in dobro zbrisi pod. Če je krpa preveč namočena v petroleju, potem nastanejo sivi madeži, katere pa zdrgni še enkrat s čisto suho krpo. Tla se bodo svetila ko nova. Sploh čisti barvasta tla enkrat na teden s petrolejem, ker pobere ves prah, a tudi mravlje in muhe s tem preženeš. — Beli madeži na barvanih tleh nastanejo zaradi umivanja tal z vročim lugom. Zmešaj pepel cigaret z vodo in namaži s to kašo madeže. Ko je ta kaša stala 24 ur in se posušila, izmij tla z mlačno vodo in suho zbrisi s petrolejem.

Jelenje ali srnjakovo rogovje očisti takole: Namoči mehko krtačo v mlačni vodi, okrtaj rogovje in pusti, da se posuši, potem namaži s petrolejem, da se roženine ne loti črv. Ako se črni deli rogovja ne svetijo več, namoči tista mesta z raztopino hipermangana, ne smeš pa zamočiti s tem sivkastih koncev rogov.

Srebrne predmete, ki imajo madeže, položimo v vodo, v kateri smo kuhali krompir. Potem jih umijemo še v čisti vodi in do suhega zbrismo.

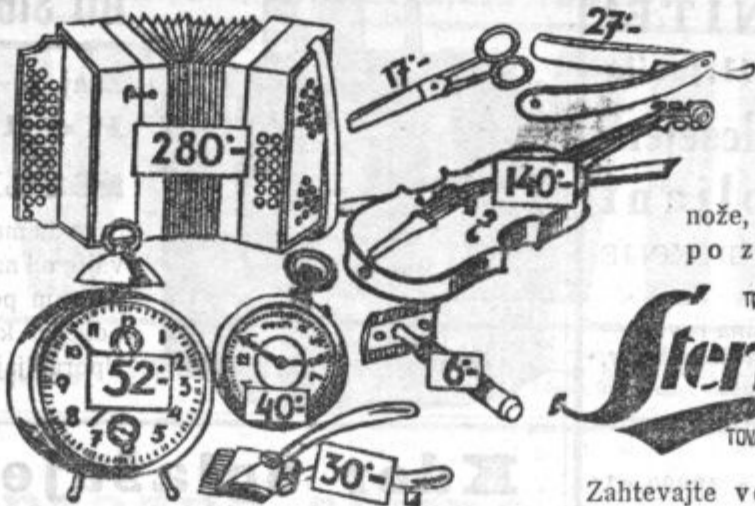
ZANIMIVOSTI

Iznajdca svetlobnega topa, ki bo samo omamljal

V oboroževanju so ljudje strašno iznajdljivi. Če bi bili tudi v drugih rečeh tako iznajdljivi, bi že davno imeli rač na zemlji. Čim bolj čutimo potrebo po miru, tem hujše je tekmovanje v oboroževanju. Najrazličnejšim vrstam morilnega orožja so se pridružili zdaj še tako zvani svetlobni topovi, ki imajo pa vsaj to dobro stran, da ljudi ne ubijajo, temveč samo omamljajo. Nedavna preizkušnja svetlobnega topa se je imenitno obnesla in izumitelj Edmond de Christmas je zadovoljen.

Zadovoljen je po pravici. Iz brezpomembnega inženjerja, živečega še nedavno v Kanadi, je postal naenkrat slaven mož. Strokovnjaki pravijo, da ima svetlobni top inženjerja Edmonda de Christmasa veliko bodočnost in da bo imel v bodočih vojnah važno vlogo.

Svetlobni top se močno razlikuje od vseh drugih topov v prvi vrsti zato, ker ljudi ne ubija.

Razna glasbila

kakor tudi ure, britve, nože, škarje itd. dobavlja letos po zelo znižanih cenah

TRGOVSKI · DOM
Sternceki CELJE
TOVARNA · PERILA · ITI · OBLEK št. 97

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik!

Močan žar, ki švigne po strelu iz topovske cevi, omami daleč naokrog vsa živa bitja. Omamljenost traja več ur. Kogar zadenejo ti žarki, izgubi začasno vid in obleži kakor pijan. Izumitelj se je sam prepričal o učinku svojega izuma, ko so ga nedavno zadeli svetlobni žarki iz njegovega topa. Tri ure ni videl in bil je tako omamljen, da se ni mogel obdržati na nogah.

Največji pomen svetlobnega topa je pa v obrambi proti sovražnim letalom. Če zadenejo svetlobni žarki pilota, izgubi takoj oblast nad letalom in nesreča je neizogibna. Poleg tega se dá z baterijo svetlobnih topov v trenutku onemogočiti sovražnikova borbenost na več kilometrov naokrog, ne da bi bila prelita kaplja krvi. Svetlobni žarek, ki švigne iz topovske cevi, ima svetlobno moč treh milijard sveč in učinek traja 12 sekund.

Poroka danskega prestolonaslednika v Stockholmu. V petek sta se poročila danski prestolonaslednik Friderik in švedska princesa Ingrida. Svatba je bila zelo svečana. Prisostvovali so ji švedski, danski in belgijski kralj. Anglijo sta zastopala princ Arthur Connaught in njegova soproga. Med gosti je bilo tudi mnogo članov drugih evropskih kraljevskih rodbin. Z velikim zanimanjem je vsa Švedska pričakovala poroko princese Ingrida z danskim princem Friderikom. Nj samo prebivalstvo glavnega mesta Stockholma, temveč tudi velike množice ljudstva z dežele so se zbrale, da pozdravijo priljubljeno princeso in njenega ženina. Iz Danske je vozil poseben vlak, ki je peljal nad 1000 gostov, drugih vlakov je pa prispelo v Stockholmu nad 1500.

Židje se ne smejo kopati. V mestnem kopalnišču v Ulmu v Nemčiji je nastala ob otvoritvi letošnje kopalne sezone velika rabuka, ko so se tam pojavili židje. Na zahtevo meščanov je morala mestna občina prepovedati židom kopanje v mestnem kopalnišču.

Letalo s 500 potniki. Angleški letalec Graham Whigt, ki je pravkar prepotoval Nemčijo, je objavil presenetljivo novico o letalu za 500 potnikov. Zatrjuje, da si je podrobno ogledal načrte tega velikanskega trikravnika, ki bo v Nemčiji stopil v promet leta 1936. Letalo bodo gnale parne turbine s 120.000 konjskimi silami.

V Kanadi iščejo zlato. Ker so v Kanadi spet naleteli na nekaj zlatih ležišč, se je Kanadčanov polastila prava zlata mrzlica. Zato je tudi vlada sklenila poslati na delo 180 odprav, ki bodo iskale zlato, pa ne zase, nego za državo.

Novo sredstvo proti malariji. S Ceylona prihaja vest o novem zdravilu proti tropični malariji, ki že več mesecev nevarno razsaja po otoku Ceylonu. Ker se je kinin izkazal za nezadostno sredstvo, so bila oblastva brez moči. Po nekaterih krajih je malarija pomorila že vse prebivalce. Navzlic temu so pa delala oblastva vse mogoče ovire angleškemu zdravniku doktorju Simeosu, ko je prispel na Ceylon, da bi začel boj proti tej kugi. Nihče ni veriel njegovi trditvi, da je odkril novo sredstvo proti malariji.

Šele po dolgem prizadevanju so mlademu zdravniku dovolili preizkusiti v bolnišnici v Colombu novo sredstvo. Posledice so bile presenetljive. Že čez pet dni so bili izlečeni najhujši primeri. Atebrin, kakor se imenuje novo sredstvo proti malariji, je rešil življenje mnogim prebivalcem otoka in šele tedaj je guverner poveril angleškemu zdravniku vodstvo borbe proti malariji na vsem otoku.

Davek na pijance. Prihodnji mesec bodo v južnoameriški republiki Urugvaju uvedli nov davek, in sicer davek na pijance. Davek bo precej visok. Znašal bo 15 odstotkov celotnih dohodkov pijancev. Vlada bo porabila denar, ki ga bo na ta način zbrala, za vzdrževanje zavodov, ki jih polnijo pijanci zaradi bolezni, katere povzročajo pijanska strast.

Kdo je izumil nalivno pero. Nalivno pero danes uporabljajo vsi prosvetljeni narodi, toda nihče ne ve, da ga je izumil menih brat Kandid, ki je po deželi prosjačil za svoj red v La Rocheu v francoski Savoiji. Ko je hodil po deželi in nabiral darove, je nosil s seboj steklenico črnila in peresnik, da je svoje dohodke sproti zapisoval. Stekleničico je hranil v notranjem žepu svoje kute, v kateri je hodil tudi spat. Neko noč je prenočeval v francoskem župnišču. Ko je zjutraj vstal, se je hudo prestrašil, ko je opazil, da se je ponoči stekleničica odmašila in da je črnilo počrnilo ne le obleko, ampak tudi posteljnino. Za trdno je sklenil, da se mu kaj takega ne sme več zgoditi. Ko se je vrnil v samostan, je šel brž na delo. Vzel je medeninasto cevko ter jo na enem koncu zalil; pustil je le ozko luknjico, da je vsakikrat lahko skozi njo kanila kapljica črnila. V drugi konec je vtaknil plutovinast zamašek, katerega je pritrdil na špiralno kovinsko vzmet, da je zamašek lahko potiskal globlje ali višje. Peresnik za polnilno pero je bil iznajden. Na prigovarjanje raznih prijateljev je brat Kandid dal svojo iznajdbo patentirati. A že čez eno leto je svoj patent umaknil in svojo iznajdbo prepustil javnosti.

Milijonar ima 365 avtomobilov. Milijonar Garrian v Chicagu je silno navdušen za avtomobile, in sicer samo za najboljše in najlepše. Naročil je celo več avtomobilov po svojem načrtu, da bi se laže in udobneje vozil. Mož ima že 365 avtomobilov in vsak je drugačne znamke. Vsak dan se vozi v drugem avtomobilu. Tako veliko število avtomobilov zahteva tudi primerno število šoferjev in tudi v tem pogledu je Garrian širokogruden. Najei je 120 šoferjev in 120 mehanikov. Za svoje avtomobile je dal zgraditi ogromno poslopje. Sorodniki pa s tolikim razmetavanjem denarja niso zadovoljni in obrnili so se na sodišče, ki je njihovi zahtevi po kurateli nad zapravljevcem ugodilo.

Ljudožrci ne jedo mesa kadilcev. Mnogi zdravniki so že dokazali, da je kajenje človeškemu zdravju škodljivo. Pa ne škoduje samo človeškemu zdravju, temveč pokvari tudi človeško meso, ki dobi po nikotinu tako neprijeten okus, da ga ljudje sploh nočejo jesti. Nekaj

POMNITE!
Od 1. do 11. junija
XV. velesjem
v Ljubljani

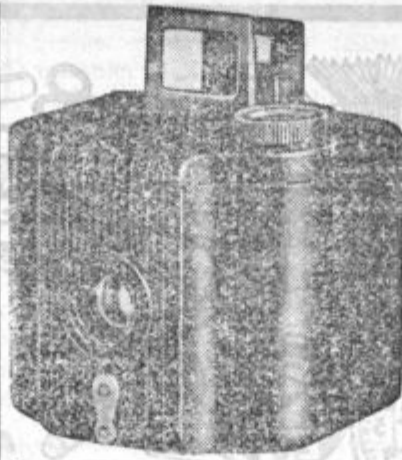
PREGLED DOMACE PRODUKCIJE

Posebne razstave:

Gasilska razstava. — Modna revija —
gospodinjstvo. — Salon avtomobilov.
— Pohištvo. — Male živali.

Polovična voznina na železnici, paro-
brodih in avijonih.

Razstavišče obsega 40.000 m².

Ali ste že kedaj sami fotografirali?

Zdaj si lahko privoščite to veselje, ker štane
Kodak Baby-Brownie
samo Din 75.-

S to kamero je snemanje popolnoma enostavno. Zahte-
vajte od najbližjega trgovca s fotografskimi potrebščinami,
da vam pokaže Baby-Brownie kamero. To je elegantna,
odlična kamera z lepim formatom slike 4×6,5 cm.
Uporabljajte vedno **Kodakove ali Pathéjeve filme**,
s katerimi boste dosegli dobre posnetke.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

1885 1935

Crosby

Kranj

**Industrija perila in splošne konfekcije,
veletrgovina manufakture.**

Najpopolnejši kroji. Izdelava tudi po meri. Pridružite se našim številnim
zadovoljnim odjemalcem, saj jubilejno **50. leto**, kar obstoji tvrdka,
dokazuje našo solidnost.

Konkurenčne cene! Trgovci zahtevajte ponudbe! Vabimo Vas na neobvezen obisk

dobrega ima torej vendar kajenje na sebi, da se
namreč kadilcu ni treba bati, da bi ga ljudožrci
požrli, če bi po naključju zašel mednje. Vpraša-
nje je samo, kako ljudožrcem dokazati, da so
kadilci neužitni. O tem, da je meso kadilcev
ljudožrcem neužitno, se je prepričal slavni fran-
coski zdravnik in raziskovalec Edgar Anlerc de
le Rue, ki je prispel te dni v New York z Novih
Hebridov, kjer se je na lastne oči prepričal, da
meso kadilcev ljudožrcem ne tekne. Na teh oto-
kih vsi belokožci navdušeno kade, da se tako
zavarujejo pred ljudožrci, če bi jim kdaj prišli v
roke. Kdor torej hoče imeti dobro meso, naj ne
kadi!

× 880 km se bosta plazila po trebuhu. Dva
Inda sta se odločila za skupno romanje v božji
hram v Badranatu na Himalaji. V Indiji kot de-
želi romanja ni to nič posebnega, toda ta dva
pobožna moža sta med romarji menda edinstve-
na, kajti vso pot, dolgo 880 km, se hočeta plaziti
po trebuhih in upata doseči svoj smoter v osmih
mesečih. Seveda sta tudi prepričana, da pojmeta
topla v nebesa, če ju na poti doleti smrt. Plaziti
se 880 km po trebuhu je gotovo žrtev, ki mora
biti vseč njihovim bogovom.

Listnica uredništva

Veržej. Take reči se ne objavljajo. Ni vredno!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Se slajše.

A: «Ali more človek izgovoriti še slajše be-
sede, kakor sta 'Ljubim te'?»

B: «O pač: 'Vzemi me'!»

Srebrna poroka.

Žena: «Čuj, možiček, letos proslaviva 25let-
nico najine poroke.»

Mož: «Reči hočeš, da bova proslavila 25let-
nico tvojega vladanja.»

Trgovsko prijateljstvo.

«Temu sleparju in tatu bi moral pisati. Nare-
kujem! Gospodična, pišite: Visoko spoštovani
gospod!...»

Norec.

A: «Kateri norec te je pa danes obril?»

B: «Prepovedujem si taka namigavanja! Sam
se brijem!»

Nedeljski lovec.

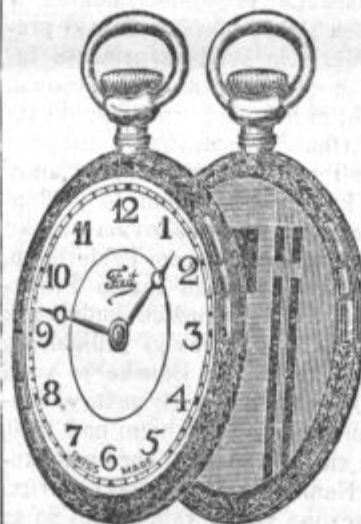
Žena: «Si kaj ustrelil, možiček?»

Mož: «Sem.»

Žena: «In si poslal v kuhinjo?»

Mož: «Ne, v bolnišnico...»

NOVOST! Samo Din 49.50

Št. 62.300. Anker-ura.
Pravi švicarski stroj.
Dobra kvaliteta, lep
kromiran okrov.
S pisмено garancijo.

Din 49.50.

Št. 62.301. Ista z
osvetljenim kazal-
cem in številčnico.

(Radium)

Din 59.50.

Zahtevajte cenik, ki
ga vam pošlje za-
stoj in poštnine
prosto

H. SUTTNER
Ljubljana 6.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

MALI OGLASI

Posnemalnice in brzoparilnice

daje na obročna odplačila «Techna», Ljubljana,
Mestni trg št. 25. Sprejema potnike. 81

Obleke po meri,

najnovejše kroje, dobite zelo poceni pri Preskerju
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14.

Popolnoma brezplačno

dobite začetek prekrasnega romana «V naročju sre-
če», če se danes pišete upravi «Družinskega tednika»
v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 28/L.

Kose

garantirane, srpe, brusne kamne, železnino in spe-
cijo kupujte pri JOSIPU JAGODIČU v Celju,
Glavni trg št. 14 — Gubčeva ulica št. 2.

Ali se hočete REVMATIZMA, PROTINA iznebiti?

Natezanje in bodenje po udih in sklepkih, zatečeni udje, sključenje rok in nog, nate-
zanje, trganje in bodenje po raznih delih telesa, seveda tudi slabost oči so pogosto
posledice revmatizma in protina, ki se morajo odstraniti, sicer bolečine še bolj napredujejo.

Nudim Vam

zdravilno, sečno kislino raztvorjajoče, presnav-
ljanje in izločevanje pospešujoče **domače pitno**
zdravljenje, ki se na umeten način popolnoma
i prirodno sestavlja iz blagodejnega zdravilnega
vrelca, ki ga je dobrotljiva mati priroda poklo-
nila bolnim ljudem.

Pišite mi takoj pa dobite od mojih po vseh deželah obstoječih skladišč popolnoma

brezplačno in poštnine prosto

poučno razpravo. Sami se boste nato prepričali o neškodljivosti tega sredstva in njegovem
hitrem delovanju.

Poštna nabiralnica: **Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13. Abt. H. 286.**